

Paonori Corintoquë ya'huëpisopita ninshitërinso'

Imapisopita yonquiaton, quirica a'patërinso'

¹ Ca Paonoco ninshitaranquëma'. ¿Noya canpitanta' ya'huarama'? Canta' isëquë noya ya'huarahüë. Yosë nohuanton, Quisocristo acorinco nanamën a'china'huaso marë'. Iya Sostinisëro'co nanan a'patarainquëma'. ² Corintoquë ya'huëramasopita ninshitaranquëma'. Canpitanta' Yosë huëntonënquë ya'conama'. Quisocristo imapatama', anoyacancantërinquëma' ni'ton, noyápiachin cancantërama'. Yosë acorinquëma' piyapinënpita nicacamaso marë'. Nisha nisha parti a'napitanta' Quisocristo imapi. Ya'ipinpoa' ina hua'anëntërinpoa'. A'na huënton pochin ninëhua'. ³ Inaora nohuanton, Tata Yosë catahuainquëma'. Asanocancainquëma'. Siniro Quisocristonta' inachachin catahuainquëma'.

Yosë catahuarinpoaso'

⁴ Quisocristo imapatama', Yosë nosoroatënquëma', catahuarinquëma'. Ina marë', "Yosparinquën," itërahuë Yosë. ⁵ Quisocristo imarama' ni'ton, na'con catahuamiatërinquëma'. Ina catahuahuachinquëma', noya yonquiatoma' noya nia'chintarama'. Yonquirinso chachin anitotërinquëma'. ⁶ Quisocristo nanamën a'chintohuatënquëma', Yosë catahuarinquëma' natëcamaso marë'. "No'tëquën sha'huitërinpoa'," ta'toma', natërama'. ⁷ Canpitaora co

nanitëramahuë' Yosë pochin cancantacamaso'. Nipirinhüë', Yosë ananitarinquëma'. Co manta' pahuantarinquëmahuë' noya nicacamaso marë'. Catahuarinquëma' ni'ton, noya cancantatoma', Siniro Quisocriso o'mantacaso' tahuëri ninarama'. ⁸ O'mantaquë huarë' inaso' achinicananarinquëma'. Oshanëma' inquitatënguëma', noyápiachin cancan quëtërinquëma'. Imamiatarama' ni'ton, o'mantahuachin, co insonta' ana'intarinquëmahuë'. ⁹ Yosë co naniantarinquëmahuë'. Sha'huitërinquëmaso chachin catahuarinquëma'. Nani acorinquëma' hui'nin nohuitacamaso marë'. Quisocriso chachin hua'anëntërinpoa huachi.

Nisha nisha imapiso'

¹⁰ Apira iyaro'sa' Siniro Quisocriso nanan quëtërinco ni'ton, pënënanarinquëma'. Ina imarama' ni'quëhuarë', noya ninontoco'. Ama nisha nisha yonquiatoma', a'na' a'na' imacosohüë'. Napopináchin yonquiatoma', noya nini'toma' ya'huëco'. ¹¹ A'naquëma', iyaro'sa', canpita capini nino'huirama', natantërahuë. Croi quëmopinënpita sha'huitiirincó. ¹² Nisha nisha nonama': "Paono imarai," tënama' a'naquëma'. "Quiyaso' Aporosë imarai," tënama' a'naquëma'. A'naquëmanta': "Pitro imarai," tënama'. A'naquëmaso nipirinhüë': "Cristo imarai quiyaso'," tënama'. ¹³ A'naíchin Cristo ya'huërin imacaso'. ¿Onpoatomata' nipachin nisha nisha imarama'? ¡Caso' co canpita oshanëma marë' corosëquë patanantërinacohüë! Aporintohuachinënguëmara, ¿ma'ta' tënama'? "Paono imarahüë," co tënamahuë pora. ¹⁴ Co

na'acquëma' aporintëranquëmahüë'. Crispo, Acayo, inaíchinquëma' aporintëranquëma'. Ina marë' noya cancantërahuë. ¹⁵ Na'acquëma' aporintëranquëma' naporini, "Paono aporintërincoi ina imaca'huaiso marë'," ichitomacohüë'. Co napotamacoso' nohuantërahuë'. ¹⁶ I'yan, Istipanasënta', sa'in, hui'ninpita, inapitarë chachin aporintërahuë. Inaíchín aporintërahuëso', topirahuë'. Co huachi a'na yonquirahuë'. ¹⁷ Nanamën a'china'huaso marë' Quisocristo acorinco. Co aporinta'huaso marë' acorincohüë'. A'chintohuatënquëmara, co na'con nitotoro'sa pochin nontëranquëmahüë'. Quisocristo corosëquë chiminin oshanënpoa' inquitinpoaso marë', tënahüë. Inaíchín nanitaparin nicha'ëinpoaso'. Napoaton inasáchin a'chinahuë. Nisha nisha a'chinahuë naporini, Quisocristo nianianchitomahuë'. Inaíchín yonquihuatëhua', tëhuënhachin anoyacancantërinpoa'.

*Quisocristo chiníquën nanantaton,
nicha'ërinpoaso'*

¹⁸ A'chinpatëra, "Quisocristo corosëquë chiminin nicha'ëinpoaso marë'," itërahuë. A'naquën natanpachinara, tëhuapi. Naporinsopita chiminpachina', parisitomiatapi. Canpoaso nipirinhüë' noya natanëhua'. Nani Yosë anoyacancantërinpoa'. Yosëíchín nanitaparin nicha'ëinpoaso'. ¹⁹ Quiricanën quëran itapon:

"A'naquënso' nani ma'sha nitotaponaraihuë', co noya yonquipihuë'. Inahuara cha'ëcaiso' yonquipirinahuë', co nanitapihuë'.

Nani ma'sha yonquiaponaraihuë', napoonin yonquipi," tēnin Yosë.

²⁰ A'naquën inahuara yonquinëna quëran nani ma'sha nitotopi. A'naquënta' nitoa'chinapi. A'naquëonta' míso nonpi. Inapopirinahuë', ¿ma'ta' ina marë' canapi? Co manta' canapihuë'. “Co nanamëhuë imatomahuë', napoonin yonquirama'," itërin Yosëri. ²¹ Ina nohuanton, piyapi inahuara yonquinëna quëran co nanitopihuë' Yosë nohuitacaiso'. Quisocristo chiminso' a'chinárai. A'naquënso' ina natanpachinara, tēhuapi. Canpoaso nipirinhüë' natēhuatēhua', anoyacancantërinpoa'. Ina Yosë nohuantërin.

²² Cotioro'saso' co yanatëtopihuë'. “Yosë pochin niquë'. Ina ni'patoi, natëarainquën,” toconpi. Nisha piyapi'santa' co yanatëtopihuë'. Na'con na'con nitotacasaráchin yonquipi. “Quiyaora yonquinëhuëi quëran nitotarai,” topi. ²³ Quiyaso nipirinhüë' Quisocristo nanamënáchin a'chinai: “Corosëquë canpoa marë' chiminin,” tēnai. Cotioro'saso' co natëtopihuë': “Inaso' Yosë hui'nin naporini, co chimiintonhuë',” toconpi. Nisha piyapiro'sarinta' co nohuantatonaraihuë', tēhuapi. ²⁴ Canpoaso nipirinhüë' Yosë huayoninpoa' ni'ton, Quisocristo imarëhua'. Inaso' no'tëquën yonquirin. Ya'ipiya nitotaton, no'tëquën anitotërinpoa'. Inasáchin nanitaparín anoyacancantínpoaso', tēnhua'. Quiyanta' cotio piyapicoi nipiraihuë', canpitanta' nisha piyapinquëma' nipomarahüë', Yosë nohuanton, imarëhua'. ²⁵ A'naquën Quisocristo nanamën tēhuapi. “Quiyaso' na'con na'con nitotërai,”

topirinahuë', Yosëso' noya noya yonquiaton, no'tëquën anitotërinpoa'. A'naquëonta' "Co inaso' chiníquën nanantërinhuë'," ta'tona', co natëtopirinahuë'. Yosëso' ya'ipi nanitapaton, anoyacancantërinpoa'.²⁶ Ni'co' iyaro'sa'. Na'aquëma' co na'con nitotopiramahuë', Yosë huayoninquëma'. Co chiníquën nanantona'piro'sa pochin nipiramahuë', nohuantërinquëma'. Caraíchin ma'huanos'saso' imasapi.²⁷ Yosë nohuanton, na'a topinan piyapi'sa' imasapi. A'naquënso nipirinhuë' na'con nitotaponaraihuë' co imapihuë'. Chiníquën nanantopirinahuë', co Yosëri nicha'ërinhuë'. Inapita atapanacaso marë' Yosë nohuanton, na'a topinan piyapi'sa' imasapi.²⁸ Iporaso' a'naquën nocaninënpoa'. "Canpitaso' topinan piyapi'sanquëma'. Co manta' nitotëramahuë'. Napoonama'," itopirinënpoahuë', Yosëso' nohuantërinpoa'. Inapitaso' chiníquën nanantaponaraihuë', co imapihuë' ni'ton, ya'ipi Yosëri ayatarin.²⁹ Co insonta' inaora cha'ëponhuë'. Yosë'pa' huanihuatëhua', co inquënpoa tëranta' nanitarihuahuë': "Caso' noyaco," ta'caso'.³⁰ Yosë nohuanton, Quisocristo imarëhua'. Imapatëhua', ya'coancantërinpoa' ni'ton, yonquínahuan pochin Yosë ni'ninpoa'. Naporahuaton, catahuarinpoa' no'tëquën yonquicaso'. Oshanënpoa' inquitohuachinpoa', noya huachi ni'ninpoa'. Nasha cancan quëtërinpoa' noya nicacaso marë'. Quisocristo chachin nicha'ërinpoa'.³¹ " 'Ma noyacha Yosëso' ni'ton, anoyacancantërinpoa' paya,' nitahua'. 'Quiyaso' noya noyaco,' ama tocosohuë'," tënin Yosë quiricanënguë.

2

Quisocristo nanamën sha'huirinso'

¹ Canpitataquë pa'patëra, Yosë nanamën a'chintëranquëma'. Co iyaro'sa' míso nona'pi pochin nontëranquëmahuë'. Co na'con na'con nitotërinso pochin a'chintëranquëmahuë'.

² Co'huara pa'shatërapohuë', yonquirahuë. "Quisocristo naporinsoáchin a'chinarahuë. Corosëquë oshanënpoa marë' chimininsó' a'chinchí," ta'to, inaíchin sha'huitëranquëma'. Inasáchin imacamaso marë'.

³ Canpitataquë ya'huasoco, co chiníquën cancantërahuë'. "Co caora nanitërahuë' noya a'china'huaso'," ta'to, naporahuë'.

⁴ Co na'con nitotona'pi pochin nontëranquëmahuë'. Ispirito Santo chachin catahuarinco nanamën nóya a'china'huaso marë'.

Inaso' ya'ipi nanitaparín. Natanpatama', "Yosë nanamën chachin a'chintërinpoa'," ta'toma', natërama'. ⁵ Napoaton co piyapi yonquirinso' imaramahuë'. "Yosëíchin ya'ipi nanitaparín," ta'toma', natërama'.

Yosë anitotërinpoaso'

⁶ Napoaponahuë', chinoton pochin cancantopisopita a'chintohuatoi, ya'ipi Yosë yonquirinpoaso' a'chintërai. Co piyapi'sa' yonquipiso' a'chinaihuë'. Co hua'ano'sa' yonquipiso tëranta a'chinaihuë'.

Inapitaso' inahuara yonquipisoáchin yonquiatona', co Yosë pochin yonquipihuë' ni'ton, ta'huantapi.

⁷ Co inapita pochín a'chinaihuë'. Yosë yonquirinso chachin a'chinai. Iráca co'huara isoro'pa' ya'huëyátërasohuë', Yosë ninotonpoa',

yonquirinpoa' anoyacancantinpoaso marë'. Anoyacancantohuachinpoa', inarë'quënpoa' ya'huëmiatarihua'. Iráca co insonta' nitotopirinahuë', iporaso huachi Yosë anitotërinpoa' ni'ton, a'chintërainquëma'. ⁸ Hua'ano'saso' co nitotopihuë'. Nitotopi naporini, co Quisocristo tëpa'itonahuë'. Inaso' Yosë chachin. Noya noya nipirinhüë', tëpapi. ⁹ Napoaponahuë', Yosë quiricanënguë naporin:

“Yosë nosorohuatëhua', noya noya catahuarinpoa'. Noya nininsopita nani tapatërinpoa'.

Co inso tëranta' ina pochin ni'chininhüë'. Co incari tëranta' nataninhüë'.

Yosë noya yonquirinpoaso', co insonta' inaora nitotërinhuë'” tënin quiricanënguë.

¹⁰ Imarëhuasopitaso nipirinhüë', nitotërehua'. Yosë nohuanton, Ispirito Santo anitotërinpoa'. Ya'ipi Yosë yonquirinsopita Ispirito Santo nitotërin.

¹¹ Co insonta' piyapi yonquirinso' nitotërinhuë'. Ispiritonën tëhuëinchinso nitotërin. Inapochachin Ispirito Santonta', Yosë ispiritonën ni'ton, yonquirinso chachin nitotërin.

¹² Imarëhuasopitaso' co piyapi yonquipiso' imarëhuahuë'. Yosë nohuanton, Ispirito Santo ya'coancantërinpoa'. A'chintinpoaso marë' a'patimarinpoa'.

Ya'coancantohuachinpoara, Yosë yonquirinpoaso' anitotërinpoa'. ¹³ Quiyanta' ina nitotatoi, a'napita a'chintarai. Co quiyaora yonquinëhuëi quëran a'chinaihuë'. Ispirito Santo ayonquirincoi noya a'china'huaiso marë'. Chinoton pochin cancantopisopita a'chintohuatoira, ma'sona tapon naporinsopita a'chintarai.

14 A'naquënso nipirinhüë' piyapi yonquirin-soráchin nitotatona', co nohuantopihuë' Yosë nanamën natanacaiso' ni'ton, tēhuaconpi. Ispirito Santoráchin catahuarinpoa' natētacaso'. Napoaton co imarinsopitasohüë' natanaponaraihuë', co nanitopihuë' no'tēquën yonquicaiso'.
 15 Ispirito Santo catahuahuachinpoa', no'tēquën yonquiarihua'. A'napitaso' co canpoa pochin yonquipihuë'. Co nitotatonaraihuë': "¿Onpoatomata' ina pochin yonquirama?" itērinēnpoa'.
 16 Quiricanēnquë naporin: "¡Co insonta' Yosë yonquirinso' nitotērinhuë'! ¡Co incari tēranta' nanitērinhuë' ina a'chintacaso'!" tēnin. Canpoaso nipirinhüë' Quisocristo imapatēhua', yonquirinso chachin ayonquiarinpoa huachi.

3

Inpriatoro'sa pochin nipiso'

1 Ya'ipi Yosë nanamën iyaro'sa' yaa'chintopiranquēmahuë', co ipora nanitērahüë'. Ispirito Santo cancanēma quēran huarë' natērama' naporini, na'con a'chinchitēnquēmahuë'. Co noyahuë' yonquiramasopita co nanianchátēramahuë'. Quisocristo imapiramahuë', hua'huishin pochin cancantērama'.
 2 Ni'co'. Hua'huishin sho'shoíchin nanpitērin. Co coshachatērarinhüë'. Inapochachin canpitaso' ninama'. Ya'nan a'chintaponquēma', pi'pian a'chintēranquēma'. Aquëtē' yaa'chintopiranquēmahuë', co nanichátēramahuë' no'tēquën yonquicamaso'. Iporahuanta' co nanitēramahuë'.
 3 Co noyahuë' yonquiramasopita co nanianchátēramahuë'.

Canpita capini ninoyapatoma', nino'huirama'. ¿Onpoatonta' canpitaora nohuantëramasoachin yonquiconama'? Nisha nisha yonquiatoma', co imapisopitahuë pochin cancantërama'. ⁴ “Paono imarai quiyaso',” tënama' a'naquëma'. “Quiyaso' Aporosë imarai,” tënama' a'naquëmanta'. Ina pochin nonatoma', co imapisopitahuë pochin yonquirama'.

⁵ Co ca imamacoso' ya'huërinhuë'. Aporosënta' co imacaiso' ya'huërinhuë'. Quiyanta' topinan piyapicoi nipiraihuë', Yosë sha'huitërincoi ni'ton, a'chintërainquëma'. Natanpatama', Yosë imasarama'. ⁶ Ni'co'. Iminpatëra, a'naso' sha'tërin. Ina quëran a'nanta' pacarapiton, i'shaquë oporapitërin noya papotacaso marë'. Nipirinhüë', Yosëriíchin apapotërin. Inapochachin carinquëma'ton a'chintëranquëma'. Ina quëran Aporosënta' a'chintantarinquëma'. A'chintopirainquëmahuë', Yosëso' anoyacancantërinquëma'. ⁷ Napoaton co ca imamacoso' ya'huërinhuë'. Aporosënta' co imacaiso' ya'huërinhuë'. Yosë anoyacancantërinquëma' ni'ton, inasáchin yonquicamaso' ya'huërin. ⁸ Sha'tërëso pochin carinquëma'ton a'chintëranquëma'. A'nari i'shaquë oporapitërinso pochin Aporosënta' a'chintantarinquëma'. Catocoi chachin Yosë inpriatonën pochin ninai. Inpriatoro'sa' sacatohuachinara, hua'anëni pahuërërin. Onpopinsona sacatohuachinara, no'tëquën pahuërërin. Inapochachin quiyaso' Yosë marë' sacatarai ni'ton, ina acanarincoi. ⁹ Quiyaso' Yosë a'parincoi ina marë' sacata'huaiso'. Canpitaso nipirinhüë' Yosë sha'tërinso pochin

ninama'. Naporahuaton, Quisocristo imarama' ni'ton, Yosë pëinën pochin ninama'.

¹⁰ Natëricho quëran yapëihuatëra, acopo' ihuatahuatë', siminto acorë'. Ina'ton acorëso pochin carinquëma'ton a'chintëranquëma'. Yosë catahuarinco no'tëquën a'china'huaso'. Ina quëran a'napitanta' a'chintantarinënquëma'. Napoaponahuë', a'naya a'naya noya yonquiaton pëirinsö pochin a'napita noya a'chintacaso' ya'huërin. ¹¹ Quisocristoso' ina siminto pochin ninin. Yosë nohuanton, ya'huërin. Co a'na ya'huërinhuë'. Co ina imapatëhuahuë', co onporonta' Yosë nohuitarihuahuë'. ¹² Siminto nani acohuachina, nisha nisha quëran pëipi. A'naquën oro, prata, inapita quëran pëipi. Nisha nisha na'piro'sa' pa'ton nininsopita quëran pëipi. A'naquënso nipirinhüë' nara, panpë, piquira, inapita quëran pëipi. ¹³ Tachiton nininso quëran pëipatëra, noya ninin, co huiquitërinhuë'. Nipirinhüë', nara, panpë, piquira inapita quëran pëipatëra, a'naroáchin huiquitërin. Inapochachin ayaro' tahuëri Yosë ya'ipinpoa' ninëhuasopita pën quëran tëniarin. Naporo' ya'ipi piyapi'sa' nitotapi. ¹⁴ Noya nipatëhua', tachiton quëran pëirinsö pochin nisarëhua'. Inaso' co huiquitërinhuë' ni'ton, Yosë noya ni'sarinpoa'. A'napita catahuarëhua' noya imacaiso marë'. Napoaton inápaquë acanaarinpoa'. ¹⁵ A'naquënso nipirinhüë' Yosë imaponaraihuë', co ya'ipi cancanëna quëran imapihuë'. Co a'napita catahuapihuë' noya imacaiso marë'. Napoaton pëi' huiquitërinso pochin nisapi. Yosë'pa' paponaraihuë', co ina marë' sacatopihuë' ni'ton, inápaquë co manta'

canaapihuë'.

¹⁶ Yosë imapatëhua', ina pëinën pochin ninëhua'. Ispirito Santo ya'coancantohuachinpoa', cancanënpoaquë ya'huërarin. ¿Co ina nitotëramahuë' ti? ¹⁷ Canpitaso' Yosë pëinën pochin ninama' ni'ton, a'na piyapi atapicancanpachinquëma', Yosëri chiníquën ana'intarin. Yosë pëinënquëso' noyasáchin nicacaso' ya'huërin.

¹⁸ Ama inquëma tëranta' isoro'paráchin yonquiatoma', ninonpintocosohuë'. “Caora noya noya nitotërahuë,” co ta'caso' ya'huërinhuë'. Ama ina pochin yonquicosohuë'. “Caora co no'tëquën yonquirahuë'. Catahuaco Siniro noya yonqui'i,” topatama', Yosë catahuarinquëma' noya noya yonquicaso'. ¹⁹ Co imapisopitasohuë' nani ma'sha nitotaponaraihuë': “Co no'tëquën yonquipihuë',” ténin Yosë. Quiricanën quëran anitotërinpoa'. “Na'con nitotatona', piyapi'sa' nonpintopirinahuë', co nanitopihuë' Yosëso' nonpintacaiso'. Inari na'con na'con nitotaton, minsëarin,” ténin. ²⁰ Yosëso' ya'ipi nitotërin. “Piyapi'sa' na'con yonquipirinahuë', napoonin yonquipi,” ténin anta'. Quiricanën quëran naporin. ²¹ Napoaton ama piyapi'sa' pa'yatocosohuë'. “Paso' quëmapi noya noya a'chintërincoi,” ama tocosohuë'. Yosëíchin pa'yatacaso' ya'huërin. Inari ya'ipi acorin canpita marë'. ²² Ina nohuanton, carinquëma' a'chintëranquëma'. Aporosë, Pitro, inapitanta' Yosëri a'parin a'chintinquëmaso marë'. Nani ma'sha isoro'paquë quëtërinpoa' noya ya'huëcaso marë'. Anoyacancantërinpoa' Yosë nohuitatëhua' noya noya nanpicaso marë'. Chiminpatëhua',

ya'huërin'pa' noya noya ya'huëcontarihua'.
 Ipora tahuëri'sa' noya catahuarinpoa'.
 O'mantacaso' tahuërinta' co naniantarinpoahuë'.
 Noyasáchin yonquirinpoa'. ²³ Quisocristo
 anoyacancantërinpoa' ni'ton, inasáchin imacaso'
 ya'huërin. Inaso' hua'anëntërinpoa'. Tata Yosëri
 chachin a'paimarin.

4

Yosë marë' sacatëraiso'

¹ Hua'qui' piyapi'sa' co Yosë nanamën
 nitotopihuë' ni'ton, Yosë a'parincoi nanamën
 a'china'huaiso marë'. Quisocristo inpriatonën
 pochin ninai. Ina yonquico'. ² Inpriatonpo'
 nipatëra, hua'anënpa' no'tëquën natëcaso'
 ya'huërin. Inapochachin Yosë hua'anëntërincoi
 ni'ton, inasáchin natëcaso' ya'huërin. ³ Napoaton
 sha'huirapihuatomaco, co ina yonquirahuë'.
 Piyapi yonquirincoso' co yonquirahuë'. Co caora
 tëranta' nisha'huirapica'huaso' yonquirahuë'.
⁴ Noya mini natërahuë, topirahuë', co caso' Yosë
 pochin nitotërahuë'. “Noyaco,” ténahuëso marë' co
 Yosë noya ni'sarincohuë'. Inaíchin ya'ipi nitotaton,
 no'tëquën sha'huitarinpoa'. ⁵ Napoaton iporaso'
 ama nisha'huirapiahuasohuë'. A'na tahuëri
 Sinioro o'mantahuachin, ya'ipi piyapinpoa'
 tëniarinpoa'. Ya'ipi ninëhuasopita anitotarinpoa'.
 Po'oana quëran ninëhuasopitanta' a'ninquëchin
 sha'huitarinpoa'. Yonquirëhuasopitanta' nitotërin.
 Ma'marësona tëranta' naporëhuaso' anitotarinpoa'.
 Naporo' ya'ipinpoa' no'tëquën nontarinpoa'. Noya
 nipatëhua', noya ni'sarinpoa'.

6 A'chintohuatēinquēmara iyaro'sa', Yosēichin yonquirai. Aporosērē'coi a'chintērainquēmaso' ninshitēranquēma' canpitanta' quiya pochin yonquicamaso marē'. Yosē quiricanēnāchin natēcaso' ya'huērin. Ana quēmapi noya noya a'chintohuachinquēma', ama inasāchin pa'yatocosohuē'. 7 Yosē nohuanton, nisha nisha nitotērēhua'. Co canpoara nohuanton, nitotērēhuahuē'. Yosēichin catahuarinpoa' noya noya nicacaso'. Co catahuarinpoahuē' naporini, co manta' nitochitērihuahuē'. Napoaton co nocantacaso' ya'huērinhuē'.

8 Canpitaso' naporama': “Nani ya'ipi nitotērai. Co manta' pahuantērincoihuē' noya cancanta'huaiso marē'. Quiyaora noya nitotatoi, hua'an pochin chiníquēn nanantērai,” topiramahuē'. ¡Tēhuēnchachin chiníquēn nanantērama' naporini, quiyanta' isoro'paquē chachin chiníquēn nananchitōihuē'! 9 Co ina tahuēri naniyatērarinhuē'. Yosē nohuanton, co piyapi'sa' noya ni'ninacoihuē'. Nanamēn a'china'huaiso marē' a'papurincoihuē', na'a piyapi'sa' co nohuantopihuē'. Apiro'sa pochin ni'ninacoi. Chimirin quihuitērinacoi. A'ninquēchin aparisitērinacoi ni'ton, anquēniro'santa' nicatona', pa'yanpi. 10 Quisocristo natētoi, nanamēn a'chinarai. Ina marē' quiyaso' tēhuarinacoi. Canpitaso nipirinhue' noya nitotona'piro'sa pochin nicatēnēnquēma', co tēhuarinēnquēmahuē'. Quiyaso' co chiníquēn nanantēraihuē'. Canpitaso nipirinhue' chiníquēn nanantērama'. Piyapi'sa' noya ni'pirinēnquēmahuē', quiyaso' co noyahuē' ni'ninacoi. 11 Iporahuanta'

parisitarai. A'na tahuëri tana natanai. Yamororai. A'moca'huaisonta' pahuantërincoi. Ahuërinacoi. Pa'sápatoi, co huachi ya'huëmiatëraihuë'. ¹² Chiníquën sacatatoi, canotërai. No'huipirinacoihuënta', noya nontërai. Aparisitohuachinacoiranta', co no'huiraihuë'. Ahuantërai. ¹³ Pinopachinacoiranta', sanoanan quëran nontërai. "Nanan anoyachi," ta'toi, noya nontërai. No'huitonacoi, iporahuanta' co quë'yarinacoihuë'. Amoro pochin ni'ninacoi.

¹⁴ Co no'huiranquëmahuë'. Nosororanquëma'. Co nohuantërahuë' atapana'huanquëmaso'. Pënëna'huanquëmaso marë' ninshitaranquëma'. Hui'nahuëpita pochin nicatënquëma', napotaranquëma' noya yonquicamaso marë'. ¹⁵ Notohuaro' piyapi'sa' Quisocristo nanamën a'chintopirinënuquëmahuë', carima'ton pënënanquëma' ni'ton, imarama'. Quisocristo nanamën sha'huitohuatënuquëmara, natërama'. Napoaton tataparima pochin ni'co. ¹⁶ Ina pochin cancantatomaco, nonanco, tënahüë.

¹⁷ Ina marë' Timotio a'patëranquëma'. Inaso' noya ni'nahuë. A'chintohuatëra, Quisocristo imarin ni'ton, hui'nahuë pochin ni'nahuë. Nóya Siniro imarin. Ya'ipi naporahuëso' ayonquiarinquëma' noya noya imacamaso marë'. Insëquësona pa'patëra, Quisocristo nanamënsáchin a'chinahuë. Imapisopita niyontonpachinara, a'chintërahuë. ¹⁸ A'naquëmaso nipirinhuë' nocanatomaco, "Quiyaso' Paono quëran na'con na'con nitotërai. Napoaton co huachi yahuë'ninhuë'," topiramahuë'. ¹⁹ Tëhuënychachin nicaponquëma' yapa'sarahüë.

Yosë nohuanton, co hua'quiya quëranhuë' pa'sarahuë. Naporo' nocaninacosopita ni'sarahuë. Na'con nonpirinahuë', co nimara nanitapapihuë' Yosë marë' noya sacatacaiso'.²⁰ Co topinan quëran nonacaso' ya'huërinhuë'. Yosë hua'anëntohuachinpoa', piyapi'sa' catahuarëhua' noya noya imacaiso'.²¹ Nosororanquëma' ni'ton, sanoanan quëran yapënënpiranquëmahuë'. Co Yosë natëhuatamahuë', pa'pato ana'inta'huanquëmaso' ya'huërin. Canconpato, ¿ma'cha onpochinquëma nicaya? tënahuë.

5

Quisocriso imaponahuë', oshahuaninso'

¹ A'naquënso' co noyahuë' nicaton, monshihuanin, topi natantërahuë. Inaso' pa'pin sa'in monshitërin. Inapoaton, pa'pi co noyahuë' ninin. Co imapisopitahuë tëranta' co onporonta' ina pochin nipihuë'.² Canpitanta' nitotapomarahuë', co ina marë' tapanamahuë'. Ina oshanën yonquiatoma' sëtacamaso nipirinhüë', iporahuanta' "Quiyaso' nóya imarai," toconama'. Nani ocoicaso nipirinhüë', co ocoiramahuë'.³ Co canpitataquë ya'huaporahuë', canpitataquë ya'huëarahuëso pochin cancantato, yonquiranquëma'. Ina quëmapi no'tëquën ana'intacaso' ya'huërin, tënahuë.⁴⁻⁵ Quisocriso imarama' ni'ton, niyontonco'. Niyontonpatama', ca pochin cancantatoma', ina quëmapi chiníquën pënëncó'. "Sinioro Quisoso nanan quëtërincoi ni'ton, ama huachi Tata Yosë a'painquënsohuë',

tënai. Sopai natëran ni'ton, parisitamaso' ya'huërin," itoco'. Inapotohuatama', a'na tahuëri yonquiapon nimara. "Co noyahuë' yonquirahuëso' naniantato, Yosë imanta'i," tapon nimara. Napohuachin, Siniro Quisoso o'mantahuachin, nicha'ësarín huachi.

⁶ Iporaso nipirínhuë' "Nóya imarai," topiramahuë', co ya'ipínquëma' noya ninamahuë'. Co no'tëquën yonquiramahuë'. Ni'co'. "Pan nipatëra, pi'pian ahuëpocatërinso' acohuachina, ya'ipi së'cotërin," topi. Nani ina nitotërama'. Inapochachin a'nayanquëma tëranta' co noyahuë' yonquihuatama', ya'ipínquëma' nitapicancanarama'. ⁷ Iráca Pascoa coshara' ca'pachinara, co pi'pian tëranta' ahuëpocatërinso' nohuantopihuë'. Ya'ipiya të'yatopi. Pascoaquë carniroa'hua tëpapiso pochín Quisocristo nani chiminín canpoa marë'. Ina imarama' ni'ton, nasha cancan quëtërinquëma'. ⁸ Pascoa pita na'huasoí', ya'ipi ahuëpocatërinso' të'yatopi. Inapochachin canpoanta' ya'ipi co noyahuë' yonquirëhuasopita a'poatëhua', noyasáchin niahua'. Ama huachi co noyahuë' niahuasohuë'. Noyápiachin cancantatëhua', no'tëquënáchin yonquia'ahua'.

⁹ I'huanta' nani ninshitëranquëma'. "Ama monshihuaninsopitarë'quëma' nipayacosohuë'. Ama inapita noya ni'cosohuë'," itëranquëma'.

¹⁰ Na'a piyapi'sa' co Yosë imatonahuë', monshihuanpi, apirapi, ihuatopi, mamanshi moshapi, inapopi. Hua'huayatërahuë' piyapi ina pochín nipi ni'ton, inapitaso' nontacaso' ya'huërin. Co nontërehuahuë' naporini, co

nanichitërihuahuë' isoro'paquë ya'huëcaso'.
 11 A'naquënso nipirinhüë'. “Canta' imarahuë,”
 taponahuë', monshihuanárin. A'nanta'
 apirarin. A'naquëonta' ipora huanta' mamanshi
 moshararin. A'napitanta' pinotapi, no'pirapi,
 ihuatapi, naporapi. Napoaponaraihuë':
 “Quiyanta' imarai,” topi. Ama inapitarë'quëma'
 nipayacosohüë'. Yosë nonpintapi ni'ton, ama
 inapitarë'quëma' coshatocosohüë'. 12-13 Co Yosë
 imapisopitasohüë' co canpoari ana'intacaso'
 ya'huërinhuë'. Tananpitahua' Yosëri ana'inchin.
 Imarëhua capiniso nipirinhüë' nipënëahuan'
 noya yonquicaso marë'. Co noyahuë' nina'pi,
 niyontonama quëran ocoico', ténahuë'.

6

*Imarëhuasopita capini nanan anoyatacaso'
 ya'huërinso'*

1 Canpita capini nanan ya'huëhuachin, ama
 nino'huicosohüë'. Ma'sha nionpotohuatamara,
 ¿onpoatomata' coisëquë niquëparama'? Co
 inaso' imarinhüë'. Quisocristo imarama'
 ni'ton, niyontonpatama', no'tëquën pënëncó'
 nanan anoyachina'. 2 A'na tahuëri Quisocristo
 o'mahuachin, imarëhuasopita acoarinpoa'
 inarë'quënpoa' hua'anëntacaso marë'. Coisë
 pochin nicatëhua', ya'ipi piyapi'sa' no'tëquën
 sha'huitarihua'. Nani ina nitotërama'. Ina
 nitotatoma', ipora nanan ya'huëhuachin,
 anoyatacaso ya'huërin. 3 Ayaro' tahuëri
 anquëniro'santa' hua'anëntatëhua', coisë pochin
 no'tëquën sha'huitarihua'. Nani inanta'
 nitotërama'. ¡Nanan isëquë co onpopinchin

sacaihuë' anoyatacaso'! ⁴ Napoaton nanan ya'huëhuachina, co coisëquë nisha'huirapicamaso ya'huërinhuë'. Co inaso' Yosë imana'pihuë' ni'ton, co canpoa pochin no'tëquën yonquirinhuë'. ⁵ Tapanacamaso marë' pënënananquëma'. ¿Co a'naya tëranta' niyontonamaquë noya yonquina'pi ya'huërinhuë' ti? ¡Ya'huërin mini, tënahuë! Nanan ya'huëhuachin, inari anoyachin. ⁶ Canpitaso nipirinhüë' imaramaso capini nipinotoma', nisha'huirapirama'. Naporahuaton, coisëso' co Yosë natëpirinhüë', inaquë niquëpahuatamara, co noyahuë' ninama'.

⁷ Nisha'huirapihuatamara, co imapiso-pitahuë pochin niconama'. Ma'sha onpotohuachinënquëma', ¿onpoatonta' co ahuantëramahuë'? Ma'shanëma' matohuachinënquëma', tananpitërama' naporini, noya noya niitomahuë'. ⁸ Canpitaso nipirinhüë' co noyahuë' cancantatoma', imaramasopita capini niihuarama'. Naporahuaton, ninonpinapitoma', nii'huërëtërama'.

⁹ Co noyahuë' nipsisopita co Yosë hua'anëntërinquë ya'coanpihuë'. ¡Nani ina nitotërama' ipora! Ama ninonpintocosoahuë'. A'naquën co Yosë natëtonahuë', monshihuanapi. Mamanshi moshapi. Sa'ina' ya'huëtopirinahuë', a'na sanapi së'huapi. Quëmapi capini nisë'huapi. Taparosachin yonquipi. Inapita pochin nipsisopitaso', co Yosë'pa' pa'sapihuë'. ¹⁰ A'naquëonta' ma'sha ihuatopi, apirapi, no'pipi, pinotopi. A'naquën a'napita ahueatona', ma'shanëna' matopi. Ya'ipi co noyahuë' nipsisopita co Yosë hua'anëntërinquë ya'coanpihuë'.

11 Iráca a'naquëma' ina pochin nipiramahuë'. Siniro Quisocristo imapatamara, oshanëma' inquitërinquëma'. Nani anoyacancantërinquëma' ni'ton, Yosë noya ni'ninquëma'. Ispirito Santo chachin catahuarinquëma' noya cancantacaso'.

Ma'marësona nonënpoa' Yosë acotërinpoaso'

12 “Ma'sona tëranta' yanipatëhua', noya nicacaso',” topi a'naquën. Napoaponahuë', co ya'ipi ninëhuasopita catahuarinpoahuë' noya cancantacaso marë'. Napoaton ma'sona tëranta' anishacancantohuachinco, co nisarahuë'. Ano'quihuachinco. 13 A'naquën napopi: “Cosharo' ya'huërin anpopitë marë'. Anpopitënta' ya'huërin coshoro marë',” topi. Inaso nipirinhue', a'na tahuëri Yosë nohuanton, coshoro', anpopitë', inapita ta'huantarín. Ni'ton, co coshatëréhuaso marë' oshahuanëhuahuë'. Napoaponahuë', monshihuanacaso' pa'pi co noyahuë'. Co Yosë nohuantërinhuë' monshihuanacaso'. Co ina marë' nonënpoa' acotërinpoahuë'. Siniro natëcaso marë' acotërinpoa'. Nonënpoanta' nicha'ërin. 14 Yosë nohuanton, Siniro Quisoso nanopiantarin. Inari chachin chiníquën nanantaton, nonënpoa' ananpitaantarínpoa'.

15 Quisocristo imapatëhua', ina nonën pochin ninëhua'. Nani ina nitotërama'. Ina nitotapomarahue', ¿noya ipora monshihuana'pi monshitacaso' to? ¿Co onporonta! 16 Yosë quiri-canënnquë naporin: “Quëmapiri sanapi mapachina, cato' piyapi niponahuë', a'naíchin pochín Yosëri ni'nin,” tënin. Canpitaso' monshihuana'pi ichihuë'ëpatama', ina pochin cancantarama'. In-

apohuatama', co Quisocristo imamiataramahuë'.
 17 Quisocristoíchin imapatëhua', ina pochin cantarëhua'.

18 Napoaton ama pi'pisha tëranta' monshihuanosohuë'. Ihuatacaso', no'picaso', inapita nicacaso' co noyahuë', nipirinhüë', co atapicancaninpoahuë'. Monshihuanpatama', nitapicancanarama'. Nonëmanta' tapiarama'.

19 Quisocristo imapatëhua', Ispirito Santo ya'coancantërinpoa'. Nani ina nitotërama'. Yosë a'patimarinpoa' ni'ton, cancanënpoaquë chachin ya'huërarin. Napoaton co huachi canpoara nohuantërëhuasopita nicacaso' ya'huërinhuë'.

Yosë chachin hua'anëntërinpoa'.
 20 Quisocristo chiníquën parisitaton, chiminin nicha'ëinpoaso marë'. Nicha'ërinpoa' ni'ton, ya'ipi nonënpoa quëran huarë' hua'anëntinpoaso' ya'huërin. Napoaton noyasáchin nico' a'napitanta' nicatënënuquëma' Yosë chinochina'.

7

Yasa'arinsopita pënëninso'

1 I'hua chachin ninshitatomaco, nisha nisha natanamaco ni'ton, sha'huichinquëma'. Quëmapí co yasa'apachinhüë', noya inaora ya'huëcaso', tënahüë. 2 Napoaponahuë', na'a piyapi'sa' monshihuanapi ni'ton, na'con na'con quëmapí'sa' sa'aina'. Ama monshihuanacaiso marëhuë' sa'aina'. Quëmapí'sa' sa'inaráchin yonqui'ina'. Inapochachin sanapi'santa' so'ináchin yonqui'ina'. 3 Quëmapí'sa' sa'ina' noya nosoroatona', ichihuë'ëina'. Inapochachin sanapi'santa' so'ina' nosoroatona', huë'ëpaina'.

4 Sanapi nani so'yahuachina, co inaora nohuantërinso' yonquicaso' ya'huërinhuë'. So'in nohuantërinson'ta' yonquicaso' ya'huërin. Quëmapinta' co inaora nohuantërinso' yonquicaso' ya'huërinhuë'. Sa'in nohuantërinson'ta' yonquicaso' ya'huërin. 5 Ama nia'po'inasohuë', niichihuë'ëina'. A'na tahuëriso nipirinhüë' quëmapi sa'inë chachin inahuara yonquinëna quëran nohuantohuachina', na'con na'con Yosë nontacaiso marë' nisha huë'ëina'. Ina quëran naquëranchin nihuë'ëpanta'ina' ama nisha yonquicaiso marëhuë'. Ama hua'qui' nisha huë'ëcosohuë', Satanasë minsëchinquëma'.

6 Napoaton yasa'apatama', sa'aco', tënahuë. Co yasa'apatamahuë', noyatapon. Co Yosë ina pochin camaipirinpoahuë', ayonquirinco ni'ton, sha'huitaranquëma'. 7 Caso nipirinhüë' co sa'ahuancohuë'. Co manta' sanapi së'huarahüë'. Yosë catahuarinco ahuanta'huaso'. Pa'sápato, a'chinárahüë. Na'a quëmapi'sa' ca pochin nipi naporini, noya niitonahuë', topirahuë'. Co ya'ipi nanitopihuë' ca pochin nicacaiso'. Yosë catahuarinpoa' nisha nisha nicacaso'. A'naquën ina nohuanton, sa'arin. A'naquënso nipirinhüë' ina nohuanton, noya inaora ya'huërin.

8 Co yasa'apatamahuë', noya nisarama'. Inapochachin quëyorono'sa' co yaso'yantahuachinahuë', noya nisapi. Canta' caora ya'huarahüë. 9 Napoaponahuë', sanapi nohuantohuatama', maco'. Noya sa'acaso'. A'naquën co sa'apachinahuë', nisha nisha yonquipi. Sanapi së'huacaisoachin nohuantopi. Ina pochin cancantohuachina', sa'aina'. Ina noya, tënahuë.

10 Nani sanapi mapatama', inarë'quëmáchin ya'huëco', ténahuë. Co casáchin naporahuë'. Quisocriso sha'huitërinpoa' ni'ton, natëcaso' ya'huërin. Sanapi'santa' so'yahuachina', so'ina' chinpitomiatacaso' ya'huërin. 11 Nipirinhüë', co chinpitohuachinhüë', ama huachi a'na quëmapi so'yachinsohüë'. So'in chachin chinpitantahuachin, noya nisarín. Quëmapi'santa' sa'apachina', ama sa'ina' tē'yachinasohüë'.

12 Isonta' pēnēantaranquëma'. Quisocriso isoro'paquë nipon, co napopirinhüë', noya pēnēnaranquëma', ténahuë. A'naquëma' co'huara Quisocriso imashatërapomahuë', sa'arama'. Iporaso' imapiramahuë', sa'amaso' co yaimarinhuë'. Noya yacapahuachinquëma', ama tē'yatocosohüë'. 13 Canpitanta', imoyaro'sa', a'naquëma' imapomarahüë', co so'yamaso' yaimarinhuë'. Co yatē'yatohuachinquëmahüë', ama ta'ananpicosohüë'. Noya yacahuatoma', chinpitoco'. 14 A'naíchin imaponahuë', noya ichiya'huë'in. Sa'in imapachina, so'ionta' Yosëri noya yonquiarin. Oshaquëran imapon nimara. Inapochachin quëmapi imana'pi nipachina, sa'ionta' Yosëri noya yonquiarin. Hui'ninpitanta' noya yonquiarin. Co ichiya'huëhuachinhüë', hui'ninpita co onporonta' Yosë imaponahuë' nimara. 15 Nichinpitacaso' noya noya nipirinhüë', quëmapihuë' nipon, co imatonhuë' yapa'pachin, noya pa'in. Sanapinta' co imatonhuë' yapa'pachin, noya inanta' pa'in. “Noya nini'toma', ya'huëco',” itërinpoa' Yosë. 16 Sanapi noya imaponahuë', so'inso' co onporonta' imaponhuë' nimara. Quëmapinta' noya imaponahuë', sa'inso'

co imaponhuë' nimara. Co nitotërëhuahuë'.

¹⁷ Yosë nohuanton, nisha nisha ninëhua'. Co napopináchin ninëhuahuë'. Onpopinsona nicasëhua' Yosë imapatëhua', inachachin niahua'. Ya'huërëhuaquë chachin sano yonquiatëhua', imahua'. Paato, ya'ipi imapisopita inachachin pënënarahuë. ¹⁸ A'naquëma' co'huara imashatërapomahuë', marca acotërinënguëma'. Quisocristo imapatama', ama ina marë' tapancosohuë'. Naporahuaton, co marca ya'huëtohuachinquëmahuë', ama niacotocosohuë'. ¹⁹ Co marca yonquicaso' ya'huërinhuë'. Yosë natëcasorachin yonquico'. ²⁰ Ya'nán Quisoso imapatama', onpopinsona nicasëma' imapatama', inachachin nisáco'. Ama a'na' a'na' pochin yonquicosohuë'. ²¹ A'naquëma' patron marërachin sacatohuatama', ama ina marë' sëtocosohuë'. Nipirinhüë' nanitohuatama', pipimiatatoma', canpitaora marë' sacatoco'. ²² Patron marë' sacatapomarahüë', Yosë huayonpachinquëma', oshanëma' inquitatënguëma', nicha'ërinquëma'. Ina yonquiatoma', co huachi sëtacaso' ya'huërinhuë'. Inapochachin a'naquëma' co patron asacatopirinquëmahuë'. Yosë nicha'ërinquëma' ni'ton, ina na'con na'con natëcamaso' ya'huërin. Yosë piyapinënpita ninama'. ²³ Quisocristo chiminaton, nicha'ërinquëma'. Inasáchin natëtoma', yonquico'. Ama piyapi'sa marëáchin sacatatoma', Yosë naniantocosohuë'. ²⁴ Napoaton iyaro'sa' ya'nán imapatama', onpopinsona nicasëma' imaramaso chachin nisáco'. Yosë ni'sarinquëma'.

²⁵ Iporaso' co sa'arinsopitahuë', co so'yarinsopitahuë', inapita ma'sona onpocaso'

sha'huichinquëma'. Quisocristo isoro'paquë nipon, co ina a'chinpirinhuë', catahuarinco no'tëquën pënëna'huaso'. Nosoroatonco, acorinco nanamën a'china'huaso marë'. Napoaton nanitërama' natëamacoso', tënahuë.
²⁶ Ipora tahuëri'sa' sacai' imacaso', na'con aparisitarinënpoa'. Napoaton onporama-sona ya'huapoma', inachachin ya'huëco'.
²⁷ Sa'ahuanpatama', ama tē'yatocosohuë'. Co sa'ahuanpatamahuë', noya canpitaora ya'huëco'.
²⁸ Napoaponahuë', sanapi nohuantohuatama', maco'. Noya sa'acaso'. Inapochachin nano'santa'yaso'yahuachina', noya nisapi. Co ina marë' oshahuanapihuë'. Nipirinhuë', sa'ahuano'sa', so'yahuano'sa' inapitaso' saca sacai' ya'huapona'. Co nohuantërahuë' canpitaso' ina pochin nicacamaso'.

²⁹ Ni'co', iyaro'sa'. Yosë nohuanton, co hua'qui' isoro'paquë ya'huarihuahuë'. Napoaton sa'ahuanpatama', ama sa'amachin yonquicosohuë'. Yosë na'con na'con yonquico'.
³⁰ A'na tahuëri sëtapomarahuë', ama sëtacamasorachin yonquicosohuë'. Yosë yonquiatoma', noya cancantoco'. A'na tahuërinta' capa cancantapomarahuë', ama inasáchin yonquicosohuë'. Ma'sha pa'anacasonta' ya'huëtopirinquëmahuë', ama inasáchin yonquicosohuë'.
³¹ Ya'ipi ma'sha isoro'paquë ya'huërinsopita a'na tahuëri ta'huantarín. Napoaton ma'sha ya'huëtopirinquëmahuë', ama inapita na'con na'con yonquicosohuë'.

³² Nani ma'sha yonquihuatëra, sacai' Yosë marë' sacatacaso'. Co nohuantërahuë' canpitaso' nisha

nisha yonquiatoma', napion cancantamaso'. Quëmapi co sa'in ya'huëtohuachinhuë', co nani ma'sha yonquicaso' ya'huërinhuë'. Nanitërin Sinioroáchin yonquicaso'. ³³ Sa'ahuano'saso nipirinhüë' nani ma'sha yonquicaiso' ya'huërin. Sa'ina' noya ya'huëcaiso marë' na'con yonquiapi. ³⁴ Co nanitopihuë' Yosëáchin yonquicaiso'. Inapochachin sanapi'santa' co so'yahuachinahuë', nanitopi ya'ipi cancanëna quëran Yosëichin yonquicaiso'. Inasáchin yonquihuachina', na'con Yosë marë' sacatapi. So'yahuano'saso nipirinhüë', na'con ma'sha yonquicaiso' ya'huërin. So'ina', hua'huinpita, inapita noya nocomacaiso' ya'huërin.

³⁵ Ina pochin a'chintëranquëma' yonquicamaso marë'. Co caso' camairanquëmahuë'. Noya yonquico' Yosë nohuantërinso' ayonqui'inquëma'. Noyasáchin nicacaso' ya'huërin. Yosë na'con na'con yonquiatoma', ina marë' sacatoco'.

³⁶ Hui'nama' nani nanontohuachin, quëmapi nohuantohuachin, ama apiratocosohüë'. Noya macacaso' nipachina', "Maquë'," itoco'. Noya so'yain. Co ina marë' oshahuaninhuë'.

³⁷ Nipirinhüë', co quëtacaso' nohuantohu-atamahuë', noya inanta'. Hui'naonta' co yaso'yahuachinhuë', quëma pëinënguë chachin ya'huë'in. Yaso'yahuachin, acoantoco'. ³⁸ Nanon aso'yacaso' noya. Co'so' nohuantohuachinahuë', inanta' noya. Co so'yahuachinhuë', noya noya, topirahuë'.

³⁹ Sanapi so'yahuachin, so'in chinpita-caso' ya'huërin. Napoaponahuë', so'ini ayananpihuachin, yaso'yantahuachin, noya

so'yanta'in. Yosë imana'pi so'yachin. ⁴⁰ Co huachi so'yantahuachinhuë', noya inanta'. Noya noya cancantarin, topirahuë'. Ispirito Santo catahuarinco no'tëquën pënënta'huaso' tënahuë'.

8

Cosharo' mamanshi marë' acopiso'

¹ A'naquën ma'sha tëparahuatona', nosha acopi mamanshi chinotacaiso marë'. “¿Noya ipora ina nosha pa'angatë' capacaso' ti?” itëramaco ni'ton, sha'huichinquëma'. Tëhuënhachin iyaro'sa' co mamanshiso' nanpirinhuë', nitotërëhua'. Nani na'con nitotarihuarahue', co a'napita nosorohuatëhuahuë', topinan quëran nitotatëhua', ninocanarihua'. Nipirinhuë', piyapi nosorohuatëhua', catahuarëhua' noya noya Yosë imacaiso marë'. ² A'naquënso': “Ya'ipi nitotërai” topirinahuë', na'con pahuantarin no'tëquën yonquicaiso'. ³ Napoaponahuë', Yosë nosorohuatëhua', ina pochin cancantarihua'. Ina quëran Yosë nohuitatonpoa', noya ni'sarinpoa'.

⁴ Nosha mamanshi chinotacaiso marë' acopiso' a'chinchinquëma' nitotoco'. Co mamanshi nanpirinhuë'. Co ina chinotacaso' ya'huërinhuë'. Tata Yosëichin chinotacaso' ya'huërin, tënëhua'. ⁵ A'naquënso' nipirinhuë' nisha nisha ma'sha isoro'paquë ya'huërin sopita moshapi. Inápaquë ya'huërin sopitanta' moshapi. Nisha nisha ya'huërin, “yosë” ta'tona', moshapi. “Inapita natëcaso' ya'huërin,” topi. ⁶ Canpoaso' nipirinhuë' Tata Yosëichin chinotërëhua'. Ya'ipi ma'sha ninin. Ina marë' acorinpoa'. Quisocristoíchin

hua'anëntërinpoa'. Ina nininpoa'. Nani nicha'ërinpoa' ina nohuitatëhua' nanpicaso marë'.

⁷ Napoaponahuë', a'naquënso' co ina nitochátërapihuë'. Iráca mamanshi chinotopirinahuë', Quisocristo imapachinara, mamanshi a'popi. A'popirinahuë', ipora huanta' co cancanëna quëran natëyátërapihuë'. “Nosha mamanshi marë' tëpapiso' ca'patëhua', mamanshi chachin chinotarëhua',” taponaraihuë' ca'pachina: “Oshahuanëhua',” ta'tona', co huachi noyápiachin cancantopihuë'. ⁸ Tëhuënchachin ca'patëhua', co ina marë' oshahuanëhuahuë'. A'pohuatëhua', co ina marë' Yosë noya noya ni'ninpoahuë'. Co inaso' cosharo' yonquirinhuë'. Cancanënpoa quëran noya yonquicaso' na'con na'con nohuantërin.

⁹ Nipirinhuë', ya'ipi nosha ca'patama', ni'cona a'napita anishacancantotama'. A'naquën imasapirinahuë', co Quisocristoíchin natëyátërapihuë'. Nisha nisha të'huatapi.

¹⁰ “Ya'ipi nosha noya capacaso',” ta'toma', noya ca'nama'. A'na tahuëriso nipirinhuë' mamanshi moshapiso' pëiquë pa'patama', inaquë coshatarama'. Inaquë coshatasëma', të'huatona'pi nicatënquëma': “Mamanshi marë' acopiso' noya capacaso',” tapon nimara. Ina quëran: “Canta' nipachin ca'i,” ta'ton, ina nosha capon. Ina ca'pachin, “Oshahuanahuë caso huachi,” ta'ton, co noyahuë' cancantarin. ¹¹ Canpitaso' nitotatoma', noya capomarahuë', të'huatona'pi atapicancanarama'. Ina marënta' Quisocristo chiminin. ¹² Të'huatona'pinta' imaponahuë', co ya'ipi cancanën quëran imarinhuë' ni'ton,

nisha nisha tē'huatarin. Nonanatēnquēma', ca'pachin, co noyahuē' cancantapon. “Ma'cha onpo'iya. Co noyahuē' ninahuē,” tapon. Ina aoshahuanpatama', Quisocristonta' co noyahuē' ni'sarinquēma'. Ina marē' canpitanta' oshahuanarama'. ¹³ Ya'ipi cosharo' noya capasaco nipirinhue', a'na tahuēri nosha capasoco iyahuē niconco nishacancantohuachin, co huachi ina nosha ca'sarahuē'. Iyahuē nosoroato, co pi'pian tēranta' nohuantērahuē' anishacancanta'huaso'.

9

Quisocristori acorinsopita

¹ Co inso piyapi tēranta' camairincohuē'. Quisocristo chachin acorinco nanamēn a'china'huaso marē'. Inápaquē panantarinso' piquēran cari ni'nahuē. Ina catahuarinco a'china'huaso'. A'chintohuatēnquēmara, canpitanta' imarama'. ² “Co Quisocristo chachin acorinquēnhuē',” itērinaco a'naquēn. Canpitaso nipirinhue' co napotaramacohue'. A'chintohuatēnquēmara, Quisocristo imarama' ni'ton, acorincoso' nitotērama'.

³ Nocanpachinacora, no'tēquēn iso pochin sha'huitērahuē: ⁴ A'chintohuatēinquēmara, a'camacoiso' ya'huērin. Yamorohuatoi, o'shitamacoisonta' ya'huērin. Nohuantērai naporini, noya ma'paitēinquēmahuē'. ⁵ A'napita Quisocristori acorinsopitaso', sa'atona' sa'inarē' iratopi. Nanamēn a'chinacaiso marē' pa'pachinara, sa'inē chachin pa'pi. Quisocristo iinpita, Pitro, inapitanta' inapopi. Nohuantērai naporini, quiyanta' Quisocristo imarinso'

macatoi, inaro'coi chachin irachitohuë'.
⁶ Pirnapirë'co a'chintarainquëma' ni'ton,
 a'camacoiso' ya'huëpirinhuë'. Quiyaora sacatatoi,
 coshatërai. Ma'shanta' pahuantohuachincoira,
 quiyaora pa'anai. A'napitaso' topinan
 ma'parinënquëma'. ⁷ Ni'co', iyaro'sa'. Sontaro
 ya'conpachinara, co cosharonën pa'anacaso'
 ya'huërinhuë'. Capacaso', a'mocaso', inapita
 topinan quëtopi. Inapochachin opa sha'pachina,
 hua'anëni inaora macaton, irorin. Co ina
 marë' pahuërëtacaso' ya'huërinhuë'. Ohuica
 pë'tahuana'pinta' nohuantohuachina, ohuica
 sho'shoi' shi'shiaton, o'orin. ⁸ Co piyapi'saráchin
 ina pochin yonquipihuë'. Yosë quiricanënquënta'
 Moisésë naporin: ⁹ "Toro asacatohuatama',
 a'caco'. I'nataton to'norayahuachin, ama
 tonpoanantocosohuë'. Tananpitoco' pi'pian
 pi'pian coshachin," tënin iráca ninshitaton.
 Co toroáchin yonquiaton, Yosë naporinhuë'.
¹⁰ Canpoanta' yonquiatonpoa', quiricanënquë
 aninshitërin. Quëmapi iminpachina, co topinan
 sha'ninhuë'. "Nitohuachin, masarahuë," ta'ton,
 sha'nin. Ina quëran sha'ninso' cayahuachina,
 manin. ¹¹ Inapochachin quiyanta' Yosë nanamën
 a'chintërainquëma' noya noya cancantacamaso
 marë'. Ina marë' ma'sha pahuantohuachincoi,
 topinan quëtëramacoi naporini, noya niitonhuë'.
¹² A'napitaso' a'chintohuachinquëmara, ma'sha
 topinan quëtërama'. Quiyaso' na'con na'con
 a'chintërainquëma' ni'ton, na'con na'con
 quëtamacoiso' ya'huëpirinhuë'.

Napoaponahuë', co manta' topinan
 ma'parainquëmahuë'. Ma'sha pahuantopirin-

coihuënta', ahuantërai. Piyapi'sa' noya noya Quisocristo nanamën natanacaiso marë' co manta' ma'patëraihuë'. A'chinahuë quëran canarahuë naporini, co onpopinchin noya ni'itonacoihuë' nimara, tënahuë. ¹³ Iráca a'naquën Yosë chinotopiso pëiquë sacatohuachinara, inaquë chachin coshatopi. Ma'sha Yosë chinotacaiso marë' tëpahuachinara, patoma ca'pi. Topinan quëtohuachinara, noya ca'pi. Nani ina nitotërama'. ¹⁴ Inapochachin Quisocristonta' sha'huitërinpoa'. “Nani tahuëri nani tahuëri Yosë nanamën a'chinpachina', natanpisopitari ma'sha quëchina' nanpícaiso marë',” tënin. ¹⁵ Ina nipirinhüë', co manta' ma'paranquëmahuë'. Co ina marë' ninshitëranquëmahuë'. Co manta' nohuantërahuë'. Caora sacatato, a'chinarahuë. Ina marë' noya cancantërahuë. A'chintëranquëmaso marë' pahuërëamacoso' ya'huërin naporini, chimina'huaso' noya noya niitonhuë'. Topinan nohuantato, a'chintaranquëma', tënahuë.

¹⁶ A'naquën: “Yosë nanamën a'chinahuëso marë' caso' noya noyaco,” topi. Caso nipirinhüë' co caora nohuanto a'chinahuë'. Co ina marë' noya noyacohüë'. Quisocristo acorinco nanamën a'china'huaso marë'. Co'so' a'chinpatohüë', jma'huantacha nisarahüë paya! ¹⁷ Caora nohuanto, a'chinahuë naporini, ina marë' canaitohüë'. Nipirinhüë', ina sha'huitërinco ni'ton, a'china'huaso' ya'huërin. ¹⁸ Napoaton nanamën a'chinpatëra, co manta' ina marë' ma'patërahuë'. Cosharo', ma'sha, inapita quëtinacoso' ya'huëpirinhüë', co manta'

ma'patërahuë'. Topinan a'chinahuë. Ina marë' nóya cancantërahuë.

¹⁹ Co insonta' pahuërërincohuë' ni'ton, co insonta' camaincoso' ya'huërinhuë'. Nipirinhüë', caora nohuanto, ya'ipi piyapi'sa' catahuarahuë. Na'con na'con piyapi'sari Quisocristo imacaiso marë' a'chinarahuë. ²⁰ Cotioro'sa' a'chintohuatëra, inapita pochin ninahuë inapitanta' imacaiso marë'. Co Moisësë pënëntërinso' natëca'huaso' ya'huëtopirincóhuë', cotioro'sa pochin ninahuë natainacoso marë'. Inapitanta' Quisocristo natëcaiso' nohuantërahuë. ²¹ Nisha piyapi'saso' co Moisësë pënëntërinso' natëpihuë'. Napoaton inapita a'chintohuatëra, co ya'ipi Moisësë pënëntërinso' natërahuë'. Co ina natëpirahuë', Quisocristo natëto, noya ninahuë. Nisha piyapi'sarinta' imacaiso marë' Quisocristo nanamënáchin a'chintërahuë. ²² A'naquëonta' imaponahuë', co ya'ipi cancanëna quëran natëyátërapihuë'. Inapitanta' co nocanahuë'. “Caso' noya noya imarahüë,” co itërahuë'. Inapita pochin ninahuë natanatonaco, noya noya Quisocristo imacaiso marë'. Ya'ipi piyapi'sa' nosoroato, sanoanan quëran a'chintarahüë caraya tëranta' cha'ëcaiso marë'. ²³ Ina pochin Yosë nanamën a'chinpató, na'con na'con piyapi'sari ina nohuitapi anta'. Ina marë' canta' noya cancantërahuë.

²⁴ Quëmapi'sa' nicanacaiso marë' ta'ahuachinara, a'naíchin canatërin. Nani ina nitotërama'. A'napitaso' co chiníquën ta'atonahuë', co canatopihuë'. Canpitanta' chiníquën ta'apiso pochin cancantatoma',

na'con yonquico' noya noya cancantamaso marë'. ²⁵ Quëmapi'sa' yanicanahuachinara, nani tahuëri ta'arápi noya noya no'quicaiso marë'. Ta'acaisoráchin yonquipi. Canatohuachinara, yancotë' huëron quëran nipiso' quëtopirinahuë', inaso' a'naroáchin ahuirin. Canpoaso nipirinhüë' noya nipatëhua', Yosë'pa' acanarinpoa'. Inatohua' co manta' mocsarinhuë'. ²⁶ Caso' co nisha nisha yonquirahuë'. Noya ni'tatë' ta'arëso pochin Yosë natëca'huasoráchin yonquirahuë. Co topinan ya'huërahuë'. Co papinanquë ahuëtërëso pochin ninahuë'. Yosë nohuantërin soráchin ninahuë. ²⁷ Co noyahuë' yonquihuatëra, a'naroáchin naniantërahuë. Co nohuantërahuë' pi'pian tëranta' oshahuanaca'huaso'. Nohuantaso' Yosë marë' sacatarahuë. A'napita na'con pënënpirahuë', co caso' noya nipatohuë', co Yosë noya ni'sarincohuë', co acanaarincohuë', tënahuë.

10

Ama mamanshi moshacaiso marëhuë' pënëninso'

¹ Iráca napopisopita iyaro'sa', yonquico'. Iráca cotio mashocoro'sa' Iquipito quëran pipirahuatona', Moisësë imapi. Yosë nohuanton, chitoro' ya'norin imacaiso marë'. Naporahuatona', Quëhuai' marë pëntonahuatona', ya'ipiya cha'ëpi. ² Marë quëran cha'ërahuatona', Moisësë imapi. Chitoronta' quëchitërarin. (Inapochachin iporaso' Quisocristo natërehua' ni'ton, aporihuanatëhua', imarëhua'.) ³ Iráca inotëro parti pa'pachinara, Yosë nohuanton, nani tahuëri no'paquë cosharo' ya'nohuachina, ya'ipiya coshatopi. ⁴ Inaquëso' co i'sha

ya'huëpirinhuë', Yosë nohuanton, na'pi quëran pipirin, ya'ipiya o'opi. Quisocristoso' ina na'pi pochin ninin. Pa'pachinara, co quënanpirinahuë', inari na'con catahuarin cha'ëcaiso marë'.
 5 Inapotopirinhuë', cotioro'saso' co noyahuë' cancantopi. Na'con na'con co natëpihuë' ni'ton, Yosëri co noyahuë' nicatedon, ana'intërin. Ina nohuanton, inaquë chachin chiminpi.

6 Pënëinpoaso marë' iráca ina ninshitërin. Inapitaso' co noyahuë' yonquipi. Nani ma'sha noyapatopi. Ama inapita nonahuansohuë'.

7 Inapitaso' mamanshi moshapi. "Moshatacaiso marë' pita nipi. Huënsërahuatona', coshatopi, o'opi. Ina quëran nansarahuatona', capa cancantopi," tënin Yosë quiricanënguë. Canpitaso nipirinhuë' ama inapita pochin nicosohuë'.

8 Ina quëran a'napita monshihuanpi. Ina marë' Yosëri ana'intërin. Ina nohuanton, cato shonca cara huaranca piyapi'sa' chiminpi. A'na tahuëriíchín nipirinhuë', inanapo chiminpi. Ina yonquiatoma', ama manta' monshihuanacamaso' yonquicosohuë'.

9 Naporahuatona' Sinioronta tënipi: "Co nimara ana'intarinpoahuë'," ta'tona', co noyahuë' nipi. Ina marë' ya'huanatona', na'a chiminpi. 10 Ama Yosë no'huitëhua' tarëtahuasohuë'. "Co Yosë noya catahuarinpoahuë'," topi a'naquën. Napoaton Yosëri anquëni a'paimarin inapita tëpacaso marë'.

11 Yosë nohuanton, iráca napopisopita quiricanënguë ninshitopi pënëinpoaso marë'. Inapita pochin nipatëhua', ana'intarinpoa' canpoanta'. Nani ana'intacaso' tahuëri naniriarin. 12 A'naya a'nayanquëma' ni'cona

oshahuantama'. “Caso' noya piyapico. Co onporonta' Yosë a'poarahuë',” ama tocosohuë'.
 13 Sopai ya'ipi piyapinpoa' sha'huitërinpoa' co noyahuë' nicacaso marë'. Yosëso nipirinhüë' catahuarinpoa'. A'naya a'nayanpoa' co nanitërehuasohuë' nitotaton, ni'sarinpoa'. “Tananpitëquë',” itohuachina, co sopai nanitërinhuë' aquëtë' tēniinpoaso'. Cancanēnpoa quëran huarë' Yosë natëhuatëhua', co sopai minsëarinpoahuë'. Ma'sha onpopirëhuahuënta', Yosë ananitarinpoa' ahuantacaso'. Yosë chachin catahuarinpoa' sopai minsëcaso marë'.

14 Napoaton iyaro'sa' ama pi'pisha tēranta' mamanshi moshacosohuë'. Nosororanquëma' ni'ton, pēnēnaranquëma'. 15 Canpitaso' nitoyonquirama'. Sha'huitëranquëmaso' yonquico' no'tëquën nitotacamaso marë'.

16 Niyontonpatëhuara, Quisocristo chiminso' yonquirëhua'. “Quiya marë' Siniro huënainën pa'nin ni'ton, ‘Yosparinquën' tēnai,” itatëhua', huënainën pochin nininso' o'orëhua'. Cancanēnpoa quëran huarë' yonquiatëhua', o'opatëhua', huënainën napopináchin yonquirëhua'. Ina quëran cosharo' ina nonën pochin nininso' sē'panahuatëhua', ca'nëhua'. “Tëhuëchachin canpoa marë' Quisocristo nonën ohanpi,” ta'tëhua', napopináchin yonquirëhua'. 17 Quisocristo yonquiatëhua', ina cosharo' ca'nëhua'. Na'aquënpoa' niriuharahüë', Quisocristo imarëhua' ni'ton, a'na huëntona pochin ninëhua'. Napopináchin yonquirëhua'.

18 Israiro'sa' napopisonta' yonquico'. Ma'sha Yosë chinotacaso marë' tēparahuatona',

ahuiquitopi. Pi'pian nosha acopiso' ca'pi. Yosë yonquiatona', coshatopi. Inapoatona', Yosë chinotopi. ¹⁹ Mamanshis'o co nanpirinhuë'. Co chinotacasohuë' nipirinhüë', a'naquëni moshapi. Ma'sha inapita chinotacaso marë' tēpahuachinara, topinan quëran napopirinhüë', co mamanshiri ni'ninhüë', co nataninhüë'. ²⁰ Nisha piyapi'saso nipirinhüë' mamanshi moshacaiso marë' ma'sha tēpahuachinara, co Yosë yonquipihüë'. Sopairo'sa' yonquipi. Co caso' nohuantērahuë' canpitanta' sopairo'sa' yonquicamaso'. ²¹ A'naquën mamanshi moshacaiso marë' pita nipi. Sopairo'sa' yonquiatona', napopi. Sinioro yonquihuatama', co sopairo'sa' yonquicamaso' ya'huërinhuë'. Napoaton amatohuachinēnquëma', ama pacosohüë'. Quisocristo chiminins'o yonquiatoma', coshatērama', o'orama'. Napoaton ama sopairo'sa' yonquiatoma', coshatocosohüë', o'ocosohüë'.

²² Sopairo'sa' yonquihuatama', Yosë a'pitatēnquëma', no'huiarinquëma'. ¿Ina nohuantērama' ti? ¡Inaso' chini chiníquën nanantērin! Canpoaso' co ina pochin chiníquën nanantērēhuahuë'.

A'napita nosorocaso' ya'huërinso'

²³ “Ma'sona tēranta' yanipatēhua', noya nicacaso',” topi. Napoaponahuë', co ya'ipi ninēhuasopita catahuarinpoahuë' noya cancantacaso'. Tēhuēnchachin ya'ipi noya nicacaso nipirinhüë', co ya'ipi catahuarinpoahuë' a'napita achinicanacaso'. ²⁴ Napoaton a'napitanta' noya noya imacaiso marë' catahuaco'. Canpitaora

costaramaso' ama aquëtë' yonquicosohuë'.
A'napita na'con na'con yonquico'.

²⁵ Nosha mircatoquë ya'huëhuachin,
pa'anatoma', ca'co'. Ama manta' natantapo-
marahuë', ca'co'. “¿Mamanshi chinotopiso pëiquë
ma'patëran?” ama itocosohuë'. Ama nisha
nisha yonquiapomarahuë', ca'co'. ²⁶ Tata Yosëri
ya'ipiro'pa' ninin. Ya'ipi ma'sharo'santa' noya
ninin.

²⁷ A'na tahuëri coshatapatarama'. Co
imarinsohuë' amatohuachinquëma', nohuanto-
huatama' paco'. Nosha acotohuachinënquëma',
“Mamanshi marë' acopiso' nimara,” ama
tapomarahuë', ca'co'. ²⁸ Nipirinhüë', a'na piyapi
sha'huitohuachinquëma', “Iso nosha mamanshi
chinotacaso marë' acopiso',” itohuachinquëma',
ama ca'cosohuë'. Sha'huitërinquëmaso'
nosoroatoma', ama ca'cosohuë'. ²⁹ Ca'patama',
co ina marë' oshahuanaramahuë'. A'naquënso
nipirinhüë' ni'pachinënquëma', nisha nisha
yonquiamara. Ina nosoroatoma', ama
ca'cosohuë'.

A'naquëmaso nipirinhüë', itaramaco:
“¿Ma'marëta' a'napita yonquiato cosharo'
a'poca'huaso' ya'huërin? ³⁰ ‘Yosparinquën
Sinioro,’ itahuato, noya caso' ca'nahüë.
¿Onpoatonta' ina marë' co noyahuë' ni'ninaco?”
topiramahuë'. ³¹ Ma'sona tëranta' nipatama',
Yosë yonquiatoma', noya nico' a'napitanta'
Yosë noya yonquicaiso marë'. Napoaton
coshatohuatama', o'opatama', ma'sona tëranta'
nipatama', ina yonquico'. ³² Ama insonta'
anishacancantocosohuë'. Cotioro'sa', nisha

piyapi'sa', Quisocristo imapisopita, ya'ipiya nosorocaso' ya'huërin. ³³ Caso' ya'ipi piyapi'sa' yonquirahuë. Catahuarahuë noya Yosë imacaiso marë'. Co caora costarahuëso' yonquirahuë'. A'napitanta' yacatahuarahuë inahuanta' Quisocristori anoyacancantacaso marë'.

11

¹ Caso' Quisocristo noya nonanahuë. Canpitanta' nonanatomaco, noya nico'.

Sanapi'sa' Yosë imapisopita

² Ma noyanquëma' iyaro'sa' ni'ton, na'con yonquiramaco. Yosë nanamën a'chintohuatënquëmara, noya natëramaco. ³ Isonta' iyaro'sa' a'chinchinquëma' nitotoco'. Co insonta' inaora nohuanton ya'huërinhuë'. Tëhuëinchachin natëcaso' ya'huërin, tënahuë. Sanapi'saso' so'ina' natëina'. Quëmapi'santa' Quisocristo natëina'. Quisocristoso' Tata Yosë natërin. ⁴ Quëmapinpoa' niyontonëhuaquë Yosë nontohuatëhua', ama motënpoa' niimomototahuasohuë'. Niimomotohuatëhua', co Quisocristo natërëhuahuë'. Inapochachin pënëntohuatëhua', ama niimomototahuasohuë'. ⁵ Canpitanta', imoyaro'sa', niyontonëhuaquë Yosë nontohuatama', so'yama' natëtoma', niimomototoco'. Yosë anitotërinquëmaso' sha'huihuatamanta', niimomototoco'. Co niimomototohuatamahuë', noyá niya'itopiso pochin ya'noarama'. Ina pochin nipatama', so'yama' atapanarama'. ⁶ Ni'co'. Sanapi'sa' co quëmapi'sa pochin niya'itopihuë'. Ya'ipi noyá niya'itopi naporini, tapaintonahuë'. Napoaton

imoyaro'sa' niimomototoco'. ⁷ Quëmapinpoaso nipirinhüé' Yosë nontohuatëhua', ama motënpoa' niimomototahuasohüé'. Yosë nininpoa' ina pochin hua'anëntacaso marë'. Inasáchin, iyaro'sa', natëhuatëhua', nóya cancantarihua'. Ina marë' acorinpoa'. Inapochachin sanapi'santa' so'ina' noya natëhuachina', nóya cancantapi. ⁸ Quëmapi'ton Yosëri ninin. Ina quëran ahuë'ëtahuaton, a'na nininpitëraca' ocoitërin. Ina ocoitahuaton, ina quëran chachin sanapi ninin. ⁹ Quëmapi'ton ninin. Ina piquëran sanapi ninin so'in catahuacaso marë'. ¹⁰ Napoaton quëmapi'sa' chini chiníquën nanantopi. Sanapi'saso' so'ina' natëina'. Natëtona', motëna' niimomotochina'. Napohuachina', so'ina' natëpi ni'ton, anquëniro'sarinta' noya ni'sapi. ¹¹ Napoaponahuë', Yosë napopináchin nosororinpoa'. Co quëmapi'saráchin nohuantërinhuë'. Sanapi'santa' nohuantërin. Quisocriso imapatëhua', napopináchin ni'ninpoa'. ¹² Ya'ipinpoa' Yosë nininpoa'. Quëmapi'ton nisahuaton, quëmapi nininpitën quëran sanapi ninin. Naporo quëran huarë' quëmapinpoanta' sanapi'sa quëran nasitërehua'. Yosë nohuanton naporin.

¹³ Iporaso' iyaro'sa', imoyaro'sa', cancanëma quëran yonquico' noya nicacamaso marë'. Niyontonpatama', ¿noya ipora sanapi'sa' co niimomototaponaraihuë' Yosë nontacaiso' to? ¹⁴ Ni'co'. Quëmapinpoa' niya'itërehua'. Co ain a'pamacaso' nohuantërehuahuë'. ¹⁵ Sanapi'saso nipirinhüé' ainën a'pamapi. A'pamahuachinara,

noya ya'nopi. Yosëri naporopi ain quëtërin noyá niimomototacaiso marë'. ¹⁶ A'naquëma' nisha yonquihuatama', isoíchin sha'huitaranquëma': Quiyaso' co nisha nisha a'chinaihuë'. Ya'ipi parti imapisopitanta' inachintopi.

Niyontonpachinara, a'naquën co noyahuë' nipoiso'

¹⁷ Niyontonpatama' iyaro'sa', noya nicacaso' ya'huëpirinhuë', a'naquëma' co noyahuë' ninama'. Co ina marë' noya ni'nanquëmahuë'. Napoaton pënënanranquëma'. ¹⁸ Yosë chinotacaso marë' niyontonpatamara, a'na huënton a'na huënton nicatoma', nino'huirama', natantërahuë. No'tëquën sha'huitërinaco, topirahuë'. ¹⁹ Co ya'ipi cancanëma quëran imapatamahuë', nisha nisha yonquiarama'. Co napopináchin yonquiararamahuë'. Ina quëran Yosë cancanën manëhuasopita nohuitërinënpoa'. Co ya'ipinpoa' nisha nisha yonquirëhuahuë'. A'napitaso nipirinhuë' co noya yonquiatonahuë', co no'tëquën imapihuë'. ²⁰ Quisocristo yonquicaso marë' niyontonatoma', coshatapomarahué', co tëhuënchachin chiminso' yonquiramahuë'. ²¹ A'naquëma' co ninosoroatomahuë', niapiratërama'. A'naroáchin canpitaora cosharonëma' ca'nama'. Co nipatomatëramahuë'. Inapotohuatamara, a'naquën tanapi. A'naquënso nipirinhuë' na'con o'otona', no'pipi. Napoatoma', co nanitëramahuë' Quisocristo chiminso' yonquiatoma' coshatacamaso'. ²² ¿Co'na pëinëma' ya'huëtërinquëmahuë' inaquë coshatamaso', o'ocamaso'? ¿Onpoatonta' corto pëiquë chachin

pahuantërinso'pita atapanarama'? ¿Ma'ta'
ina marë' ichinquëma'? Co ina marë' noya
ni'nanquëmahüë'.

*Quisocriso chiminso' yonquiatëhua',
ca'nëhuaso'*

(Mateo 26.26-29; Marcos 14.22-25; Lucas 22.14-20)

²³ Siniro sha'huitërinso chachin nani sha'huitëranquëma'. Iráca Cotasëri Quisocriso sha'huirapirin. Sontaro'sari yamapachinara, naporo' tashi' ca'tano'sanënpitarë' coshatopi. Cosharo' masahuaton, ²⁴ “Yosparinquën Tata Yosë,” itahuaton, së'panin. Së'panahuaton, a'naya a'naya quëtërin. “Ca nonëhuë pochin iso'. Ca'co'. Canpita marë' chiminarahuë. Niyontonpatama', chiminahuëso' yonquiatomaco, pi'pian coshoro' ca'co',” itërin. ²⁵ Nani coshatohuachinara, minëa'hua manin. “Huënainëhuë pochin iso'. Huënainëhuë pa'sarin ni'ton, nasha quëran canpitarë' Yosë anoyatërinso' sha'huichinquëma' imacamaso marë'. Chiminarahüë ni'ton, anoyacancantaranquëma'. Ca yonquiatomaco, o'oco'. Ipora quëran huarë' inapoatoma', yonquico,” itërin Quisosori. ²⁶ Onporosona coshoro' ina nonën pochin nininso' ca'patama', huënainën pochin nininsonta' o'opatama', Quisoso chiminso' a'napita anitotarama'. Siniro o'mantaquë huarë' inapoarama'.

*Onpopinsona Quisoso chiminso' yonquicaso'
ya'huërin*

²⁷ Ina marë' niyontonpatama', ama topinan quëran ca'cosohüë'. Ama nisha nisha yonquiatoma', o'ocosohüë'. Co Siniro nonën,

huënainën inapita noya yonquihuatamahuë', oshahuanarama'. ²⁸ Napoaton canpitaora yonquinëma quëran no'tëquën yonquico'. Pi'pisha tëranta' co noyahuë' yonquihuatama', naniantoco'. Noyapiachinsáchin cancantatoma', ca'co', o'oco'. ²⁹ Quisoso chimininsó' no'tëquën yonquicaso' ya'huërin. Topinan quëran ca'patama', topinan quëran o'opatama', na'con oshahuanarama'. Ina marë' Yosë ana'intarinquëma'. ³⁰ Napoaton na'anquëma' caniorama'. A'naquëmanta' co chiniramahuë'. A'naquënso' ina marë' chiminin. ³¹ Ya'ipi cancanënpoa quëran huarë' nitantiacaso' ya'huërin ni'ton, yonquia'ahua'. Co noyahuë' yonquirehuasopita naniantohuatëhua', co Yosë ana'intarinpoahuë'. ³² A'na tahuëri oshahuano'sa' ana'intomiatarin. Imarëhuasopitaso nipirinhüë', ipora chachin pi'pian ana'intarinpoa' noya noya yonquicaso marë'. Ina quëran ayaro' tahuëri co ana'intomiatarinpoahuë'.

³³ Napoaton iyaro'sa' noyápiachin cancantatoma', Quisocristo chimininsó' yonquicaso marë' niyontonco'. Ina marë' niyontonpatama', ama a'naroáchin ca'cosohüë'. Nininaco'. Ya'ipi nanihuatama', napopináchin ca'co'. ³⁴ A'naquën tanahuachina', inahuara pëinënaquë coshachina'. Ina quëran noya niyontonpatama', co Yosë ana'intarinquëmahuë'. A'na tahuëri pa'sarahuë nicaponquëma'. Naporo' na'con na'con a'chinchinquëma'.

12

Ispirito Santo nisha nisha catahuarinpoaso'

¹ Apira Ispirito Santo naporinso' iyaro'sa', a'chinchinquëma' no'tëquën nitotacamaso marë'. Ina tëhuënychachin catahuarinpoa' nohuantërinso' nicacaso'. A'naya a'nayanpoa' catahuarinpoa'.

² Iráca co Yosë natëyatërapomahuë', nisha nisha yonquiatoma', mamanshi mosharama'. Co nantipiton natanpirinquëmahuë', sopai nohuanton, inapita chinotërama'. ³ Iporahuanta' a'naquëni co noyahuë' yonquirapitona' Quisocriso no'huipi. Inapitaso' co Ispirito Santo natëpihuë'. Ispirito Santo ya'coancantohuachinpoa', catahuarinpoa' Quisocriso natëcaso'. “Quisocrisoíchin natërahuë. Inaso' hua'anëntërinco,” tënhua'. Ispirito Santo nohuanton, naporëhua'.

⁴ Yosë acorinpoa' nisha nisha nitotacaso marë'. Ispirito Santo chachin catahuarinpoa' noya nicacaso'. ⁵ Siniro nohuanton, nisha nisha ninëhua' a'napita catahuacaso marë'. Nisha nisha niriuharahuë', ya'ipinpoa' Siniro natërehua'. ⁶ A'naya a'nayanpoa' ananitërinpoa' nisha nisha nicacaso marë'. Ya'ipinpoa' Yosë chachin catahuarinpoa'. ⁷ Co canpoara nanitopirëhuahuë', Ispirito Santo ananitërinpoa' ma'sona ina nohuantërinso' nicacaso'. Catahuarinpoa' ni'ton, a'napitanta' catahuarihua' noya noya imacaiso marë'. ⁸ Ispirito Santo nohuanton, a'naquën noyá nitotërin pënëntacaso'. No'tëquën yonquiaton, pënëntarin. A'naquëonta' noya noya nitotaton, a'chinarin. ⁹ A'naquëonta' catahuarin chiníquën Yosë natëcaso marë'. “Yosë ya'ipiya nanitaparín,” ta'ton ina nontërin. Nontohuachina, Yosëri na'con catahuarin. A'nanta' Ispirito Santori catahuarin cania'piro'sa' anoyatacaso

marë'. ¹⁰ Ispirito Santo nohuanton, a'naquëonta' nanitërin sacai nininso' nicacaso'. A'naquën Yosë yonquirinso chachin cancanën quëran anitotërin a'napita sha'huitacaso marë'. A'naquëonta' Ispirito Santo nohuanton, macarisona catahuarinso' nitoninorin. Co Ispirito Santoachin yacatahuarinpoahuë'. Sopairinta' piyapi'sa' catahuarin nonpintinpoaso marë'. Napoaton a'napita pënënpachinpoa', ninocaso' ya'huërin. Nonpin nanan nipachina, sha'huitërinpoa' ama natëcaso marëhuë'. A'naquëonta' Ispirito Santo nohuanton, nisha nananquë nonpiso pochin nonpi. A'napitanta' catahuarin ma'sona nisha nananquë topiso' sha'huicaiso'. ¹¹ Ya'ipi imarëhuasopita catahuarinpoa'. A'naíchin Ispirito Santo niponahuë', catahuarinpoa' nisha nisha nitotacaso'. Inaora nohuantërinso' ananitërinpoa'.

A'na huëntona pochin ninëhuaso'

¹² Nonënpoa' a'naíchin nipirinhüë', nisha nisha ya'huëtërin. Ya'piranpoa', nantënpoa', imiranpoa', inapita ya'huëtërinpoa'. Inapochachin Quisocristo imarëhuasopita nisha nisha nirihuarahuë', a'na huëntoínchin ninëhua'. Nonën pochin Quisocristo ni'ninpoa'. ¹³ Ispirito Santo chachin Quisocristo huëntonënnquë aya'coninpoa'. Cotioro'sahuë nipon, nisha piyapi'sahuë nipon, napopináchin Yosë ni'ninpoa'. A'naquëma' canpitaora marë' sacatërama'. A'naquëma' nani tahuëri patronëma' asacatërinënnquëma'. Nisha nishanpoa' nipirihuahuë', Ispirito Santo catahuarinpoa'. Quisocristo imarëhua' ni'ton, huëntonënnquë aya'coninpoa'. Aporintohuachinënpoara, a'na

huëntoínchin ninëhua'. Ya'ipi imarëhuasopita Ispirito Santo ya'coancantërinpoa'.

¹⁴ Nonënpoa' a'naíchin nipirinhüë', nisha nisha ya'huëtërin. Nantënpoa', imiranpoa', ya'piranpoa', inapita pochin nininsopita ya'huëtërinpoa'.

¹⁵ Nantëhuë nontërinco naporini, “Caso' co imirancohuë'. Napoaton co nohuantancoso' ya'huërinhuë',” itërinco naporini, co no'tëquën nonchitoncohuë'. Nantëhuënta' nohuantërahuë.

¹⁶ Huëratëhuënta' nontërinco naporini, “Caso' quëma huëratëncó. Co ya'pirancohuë'. Napoaton co nohuantancoso' ya'huërinhuë',” itërinco naporini, co no'tëquën nonchitoncohuë'. Huëratëhuënta' nohuantërahuë.

¹⁷ Ya'piranpoáchin ya'huërin naporini, ¿ma quëranta' natanchitërihuahuë'? Huëratënpoáchin ya'huërin naporini, ¿ma quëranta' imëchitërihuahuë'? tënahuë.

¹⁸ Yosëso nipirinhüë' nisha nisha acotërinpoa'. Ina nohuanton, imiranpoa', nantënpoa', ya'piranpoa', inapita ya'huëtërinpoa'. A'naya a'naya nohuantërinquë chachin acotërinpoa'.

¹⁹ A'naíchin ya'huëtërinpoa' naporini, co nonënpoa' inaichitonhuë'. Napoaton nisha nisha acotërinpoa'.

²⁰ Nisha nisha ya'huëtopirinhüë', a'naíchin nonënpoa' ya'huërin.

²¹ Isonta' yonquico'. Ya'pirari imira nocanin naporini, “Quëmaso' napoonan. Co nohuantëranquënhüë',” itërin naporini, co no'tëquën nonchitonhuë'. Motënpoanta' co nantënpoa' nocanacaso' ya'huërinhuë'. Ya'piranpoa', imiranpoa', motënpoa', nantënpoa', ya'ipi nohuantërehua'.

²² Ni'co'. Ninopinënpoa', sa'poronënpoa', inapita pochin nininsopita co

a'ninquëchin ya'noponahuë', na'con na'con nohuantërëhua' nanpicaso marë'. Inapitaso' noya noya ananpirinpoa'. Co inapita ya'huëtërinpoahuë' naporini, chimiintërihuahuë'. ²³ A'naquën nonënpoaquë ya'huërinso' co onpopinchin pa'yatërëhuahuë'. Nipirinhüë', inaso' noya noya a'motërëhua'. Taparonënpoapitanta' noya imotërëhua'. ²⁴ Imiranpoa', ya'piranpoa', inapita co imotërëhuahuë'. Nisha nisha ya'huëtopirinpoahuë', ya'ipi nohuantërëhua'. Yosë nohuanton, co a'ninquëchin nininsopitahuë' na'con na'con yonquirëhua'. ²⁵ Nonënpoa' a'naíchin nipirinhüë', nisha nisha ya'huëtërin. Co nino'huitonahuë', nicatahuapi. ²⁶ Maquënpoa tëranta' iquin nipachina, ya'ipi ninatanë'. Inapoc-hachin maquënpoa tëranta' pa'yatohuachinënpoa', ya'ipi nonënpoa' capa cancantërin.

²⁷ Canpoanta' imarëhua' ni'ton, a'na huëntoínchin ninëhua'. Nonën pochin Quisocristo ni'ninpoa'. A'naya a'nayanpoa' nohuantërinpoa'. ²⁸ Yosë nisha nisha acorinpoa' imarëhuasopita capini nicatahuacaso marë'. Quisocristo isoro'paquë nipon, a'naquën acorin paatona' nanamën a'chinacaiso marë'. Inapita'ton Yosëri acorin. Ina quëran a'napitanta' acorin pënëntacaiso marë'. Naporahuaton, a'naquëonta' acorin Quisocristo nanamën a'chinacaiso marë'. Yosë nohuanton, a'naquën sacai' nininso' nanitaparin. A'naquën acorin cania'piro'sa' anoyatacaso marë'. A'naquën acorin a'napita catahuacaso marë'. A'naquën acorin hua'an pochin nicacaso marë'. A'naquën Yosë nohuanton, nisha nananquë nonpiso pochin nonin. ²⁹ Co

ya'ipinpoa' acorinpoahuë' paatëhua' a'chinacaso marë'. Co ya'ipinpoa' nitopënëntërehuahuë'. Co ya'ipinpoa' Quisocristo nanamën a'chinacaso' ananitërinpoahuë'. Co ya'ipinpoa' sacai' nininsopita nanitaparëhuahuë'. ³⁰ Co ya'ipinpoa' ananitërinpoahuë' cania'piro'sa' anoyatacaso'. Co ya'ipinpoa' nisha nananquë nonëhuahuë'. Nisha nanan natanpatëhuara, co ya'ipinpoa' nanitërehuahuë' ma'sona tëninso' sha'huicaso'. Co ya'ipinpoa' inachachin nicacaso' acorinpoahuë'. Ispirito Santo nohuanton, nisha nisha ninëhua'. ³¹ Yosë nontoco' Ispirito Santo catahuainquëma' noya noya nininsopita nitotatoma' a'napita catahuacaso marë'.

Ninosorocaso' ya'huërinso'

Napoaponahuë', piyapi nosorocaso' noya nóya tënahuë. Ina a'chinchinquëma'.

13

¹ Nisha nananquë nonpiso pochin nitononarihuarahué', co piyapi'sa' nosorohuatëhuahuë', topinan quëran nonarihua'. Anquëni pochachin nonarihuarahuënta', co nosorohuatëhuahuë', hua'na, canpana inapita irininso pochin Yosë nataninpoa'. ² A'naquënpoa' Yosë yonquirinso chachin nitotatëhua', sha'huitarëhua'. Ya'ipi nitotarihuarahué', co piyapi'sa' nosorohuatëhuahuë', topinan quëran nitotarihua', co Yosë noya ni'sarinpoahuë'. Yosë chiniquën natëtëhua', nontohuatëhua', motopi chi'huincacaso pochin nanitapapirëhuahuë', co piyapi'sa' nosorohuatëhuahuë', topinan quëran natërehua', co Yosë noya ni'sarinpoahuë'. ³ Ya'ipi

ma'shanënpoa' sa'ahuario'sa' quëtopirëhuahuë',
 co tëhuënychachin nosorohuatëhuahuë',
 topinan quëran quëtarihua'. "Pën quëran
 yatëpapirinacohuënta', imamiatarahuë,"
 tarihuarahuë', co piyapi'sa' nosorohuatëhuahuë',
 co manta' Yosë'pa' canarihuahuë'.

4 Piyapi'sa' nosorohuatëhua', co
 yano'huirihuahuë'. Noya nontatëhua',
 catahuarigua'. Piyapi'sa' nosorohuatëhua',
 co noyapatëhua', no'huirihuahuë'. Co
 nocantarihuahuë'. "Caso' noya noyaco," co
 tarihuahuë'. 5 Piyapi'sa' nosorohuatëhua',
 co pi'pisha tëranta' atapanarihuahuë'. Co
 canpoara nohuantërëhuasoachin yonquiar-
 ihuahuë'. Tëhuënychachin nosorohuatëhua',
 no'huipirinënpoahuënta' co no'huirihuahuë'.
 Pinopirinënpoahuënta', co ina yonquiariguahuë',
 naniantarihua'. 6 Piyapi'sa' co noyahuë'
 nipachina', tëhuënychachin sëtarihua'. No'tëquën
 yonquihuachina', canpoanta' noya cancantari-
 hua'. 7 Co noyahuë' nanan natantohuatëhua', co
 a'naroáchin natëtarihuahuë'. Noya yonquiatëhua',
 natëarihua'. "Yosë nohuanton, oshaquëran noya
 cancantapon," ta'tëhua', ninarëhua'. Ma'sha
 onpotopirinënpoahuënta', ya'ipi ahuantarihua'.

8 Ipora quëran huarë' ninosoromiatacaso'
 ya'huërin. A'naquën ipora Yosë yonquirinso
 chachin piyapi'sa' sha'huitapirinahuë', a'na
 tahuëriso' co huachi ina sha'huitacaso'
 ya'huaponhuë'. A'naquëonta' nisha nananquë
 nonpiso pochin nonpi. A'na tahuëriso nipirinhuë'
 co huachi ina pochin nonacaso' ya'huaponhuë'.
 Iporaso' a'naquën nitotërin a'chinacaso'.

A'na tahuëri co huachi ma'sha anitotacaso' ya'huaponhuë'. Inapitaso' co ya'huëmiatarinhuë'. Nipirinhüë', ninosorocasoso' ya'huëmiatarin.
⁹ Iporaso' co ya'ipi nitotërëhuahuë'. Co inquënpoa tëranta' no'tëquënáchin nitopënëntërëhuahuë'.
¹⁰ A'na tahuëriso nipirinhüë' Yosë'pa' ya'ipi nitotarihua'. Naporo' co a'chinacaso' ya'huaponhuë'. Co huachi nipënënacaso' ya'huaponhuë'. Ya'ipi noya nisapi.

¹¹ Iráca hua'huatarihua', hua'huasha pochin nonëhua', hua'huasha pochin yonquirëhua'. Iporaso nipirinhüë' nani mashotërëhua'. Co huachi hua'huasha pochin nonëhuahuë'. Co huachi hua'huasha pochin ninëhuahuë'.
¹² Hua'na huënaratërinquë sacóshin hua'yanënpo' quënanë'. Inapochachin iporaso' pi'pisha Yosë nohuitërëhua'. Yosë'paso nipirinhüë' a'ninquëchin Yosë nohuitarihua'. Iporaso' co Yosë pochin ya'ipi nitotarihuahuë'. Inatohuaso nipirinhüë' ya'ipiya nitotarihua'. Yosë noyá nohuitërinpoa'. A'na tahuëri canpoanta' inapochachin ina noya nohuitontarihua'.
¹³ Cancanënpoa quëran huarë' Yosë natëcaso' ya'huërin. “Co onporonta' nonpintarinpoahuë',” ta'tëhua', inasáchin ninacaso' ya'huërin. Ninosorocasonta' ya'huërin. Yosëso' na'con na'con nohuantërin ninosorocasó'.

14

Nisha nisha nananquë nonpiso'

¹ Napoaton iyaro'sa', noya ninosoroco'. Ina quëran Yosë nontoco' Ispirito Santo catahuainquëma' ma'sona nohuantërinso' nicacamaso'. Yosë nanamën sha'huicaso' na'con

na'con nohuantoco'. ² A'naquën Ispirito Santo nohuanton, nisha nananquë nonpiso pochin nonpi. Co natanchináchinhuë' nonpi ni'ton, co piyapi'sa' natanpihuë'. Yosëichin natanin. Yosëri ayonquirinso' nonsapirinahuë', co a'napitari natanpihuë'. ³ Napoaponahuë', Yosë nanamën sha'huitohuatëhuaso', noya nataninënpoa'. Ina yonquihuachina', noya noya imasapi. Sha'huitohuatëhua', achinicananarihua'. Sëtopirinahuë', natanatënënpoa', chiníquën cancantapi. ⁴ Nisha nananquë nonpiso pochin nonpachina', inahuara Yosë yonquiatona', chiníquën cancantapi. Nipirinhüë', Yosë nanamën sha'huitohuachinënpoa', ya'ipi imarëhuasopita natanpatëhua', chini chiníquën cancantarihua'.

⁵ Nisha nananquë pochin nonacaso' noya nipirinhüë', Yosë nanamën sha'huicaso' noya noya, ténahuë. Ina na'con na'con Yosë nohuantërin. Nisha nananquë nonpachina, ina piquëran ma'sona tapon naporinso' sha'huichinënquëma'. Imaramasopita natanatoma', noya yonquicamaso marë' sha'huichinënquëma'. ⁶ Yosë a'chintohuachincora, inachachin iyaro'sa' sha'huitëranquëma'. Ina anitotohuachincora, nanamën chachin a'chintëranquëma'. Inapotato, catahuanquëma' noya noya imacamaso marë'. Nisha nananquë nonpiso pochin nontëranquëma' naporini, co nataintomacohüë'. Co ina quëran noya noya imaitomahuë'. Canpita nananquë chachin no'tën nanan pënënpatënquëma', tëhuënhachin catahuanquëma'.

⁷ Ni'co'. Quina co noya pihuihuachinahuë',

napoonin natanpi. Quitaranta' co noya pi'nihuachinahuë', napoonin natanpi. 8 Tronpitanata' nisha nisha pihuipi sontaro'sa' nitotacaiso marë'. A'na tahuëri inimicoro'sa' huë'pachinara, tronpita pihuipi sontaro'sa' përacaiso marë'. Co no'tëquën pihuihuachinahuë', co sontaro'sa' niyontoanpihuë' inimicoro'sa' ahuëcaiso marë'. 9 Inapochachin canpitanta' nisha nananquë nonpiso pochin nonpatama', co natanarinënguëmahuë'. Topinan quëran nonsarama'. 10 Tëhuëenchachin iyaro'sa' nisha nisha nanan ya'huërin. Nisha nisha piyapi'sa' ninontacaiso marë' ya'huëpirinhuë', 11 co nitotohuatëhuahuë', co natanarihuahuë'. “Nisha piyapi ni'ton, nisha nananquë nonin,” tënëhua'. Co ninontacaso' nanitarihuahuë'. 12 Na'con nohuantërama' Ispirito Santo catahuainquëmaso'. Nisha nisha nicacamaso' nohuantërama' ni'quëhuarë' ma'sona tëranta' nipatama', a'napita imapisopita catahuaco' noya noya cancantacaiso marë'.

13 Napoaton nisha nananquë nonpiso pochin yanonpatama', Yosë nontoco' ma'sona tapon nonamaso' nitotamaquë. Ina quëran nitotatoma', canpita nananquë chachin piyapi'sa' sha'huitoco'. 14 Nisha nananquë Yosë nontohuato, ispiritonëhuë quëran nontopirahuë', ma'sona tapo naporahuëso' co nitotërahuë'. 15 Napoahuarë', ¿onpocasota ya'huërin? Ispiritonëhuë quëran Yosë nontarahuë', cantarahuë, napoarahuë. Napoaporahuë', ma'sona tapo naporahuësonta' yonquiato, Yosë nontarahuë, cantarahuë napoarahuë, tënahuë. 16 Niyontonpatama',

a'naquëma' Yosë chinotatoma', "Yosparinquën," itohuachina, napopináchin yonquiatoma', "Amen," tënama'. Napoaponahuë', nisha nananquë nonpiso pochin nontërama' naporini, a'napitaso' co nitotatonahuë', co "Amen" ta'caiso' nanichitonahuë'. ¹⁷ Noya Yosë nontopiramahuë', a'napitaso' topinan quëran natanpi ni'ton, co catahuaramahuë'. ¹⁸ Canta' nisha nananquë nonpiso pochin nitononahuë. Canpita quëran na'con na'con nitotërahuë. Ina marë' "Yosparinquën" itërahuë Yosë. ¹⁹ Napoaponahuë', Yosë chinotacaso marë' niyontonpatëhua', a'chinacaso' noya noya tënahüë. Nisha nananquë pochin nonato, shonca huaranca nanan nonahuë naporini, topinan quëran nointohüë'. Canpoa' nananquë cara nanaínchin tëranta' nonpato, natanama' ni'ton, noya noya ninin, tënahüë.

²⁰ Canpitaso' iyaro'sa' chinotono'sa pochin yonquico'. Ama hua'huaro'sa pochin yonquicosohüë'. Napoaponahuë', hua'huaro'sa pochin noyápiachin cancantatoma', noyasáchin nico'. Inapitaso' co yonquiyatërapihuë' oshahuanacaiso'. ²¹ Yosë quiricanënquë iráca ninshitërin: "Cotioro'sa' hua'qui' pënënpirahuë', co yanatërinacohüë'. Napoaton nisha piyapi'sa' inaquë a'parahuë. Nisha nananquë nontapirinahuënta', co natëarinacohüë'," tënin Yosë. ²² A'naquën nisha nananquë nonpiso pochin nonpi. Co imapisopitasohüë' ayonquicaiso marë' napopi. "Yosë nohuanton, naporin," ta'tona', yonquiapona' nimara. Imarëhuasopitaso nipirinhüë', canpoara nanamënpoaquë chachin Yosë nanamën

sha'huitohuachinënpoa', noya cancantarihua':
 “Ma noyacha catahuarinpoa paya,” tarihua'.
 23 Yosë chinotacaso marë' niyontonëhuaquë,
 a'naquën co Yosë imana'piro'sahuënta'
 ya'conpi. Nisha nananquërachin nonpatama',
 co natanatonaraihuë': “Hua'yantomarai',”
 taponá'. 24 Nipirinhüë', Yosë nanamën
 a'chintohuatama', co imarinsopitahuënta'
 noya natanapi. Pënëntërinso' natanahuatona',
 yonquiapi: “Tëhuënchachin canta' co noyahuë'
 nicato, oshahuanahuë,” tosapi. 25 Cancanëna
 quëran yonquipisopita a'ninquëchin sha'huitapi
 ni'ton, ina yonquiatona', oshanëna marë' sëtapi.
 Isonahuatona', Yosë chinotapi: “Tëhuënchachin
 Yosë catahuarinquëma',” itarinëinquëma'.

Niyontompachinara Yosë chinotopiso'

26 Napoaton iyaro'sa' niyontonpatama',
 noyasáchin yonquico'. A'naquëma'
 cantarama'. A'naquëma' Yosë nanamën
 a'chinarama'. A'naquëma' Yosë anitotërinquëmaso'
 sha'huitarama'. A'naquëmanta' nisha nananquë
 nonpiso pochin nonsarama'. Ina piquëran
 a'naquëmaso' ma'sona tapon nonamaso' canpita
 nananquë sha'huitarama'. Ma'sona tëranta'
 nipatama', nicatahuaco' ya'ipinquëma' noya
 noya imacamaso marë'. 27 Nisha nananquë
 pochin yanonpachina', a'naya a'naya noina'.
 Catoya'pihuë nipon, caraya'pihuë nipon,
 inaíchín noina'. Naporahuaton, a'nanta'
 ma'sona tapon noninso' sha'huiin. 28 Co insoari
 tëranta' sha'huitacaso' nanitohuachinhüë',
 niyontonpiquë ama ina pochin noinasohüë'.

Ina pochin yanonpachin, inaora paaton, noin Yosëíchin natanacaso marë'. ²⁹ Niyontonpatama', catoya, caraya nimara Yosëri anitotërinsó' sha'huína'. A'napitasó' nataína'. No'tën nanan nipachin, noya natanatoma' yonquico' no'tëquën natëcamaso marë'. Yosë nanamënáchin imacaso' ya'huërin. ³⁰ A'nanta' inaquë huënsërinso' Yosëri nanan anitotohuachin, inanta' sha'huíin. Yasha'huíhuachin, ya'nan nona'pi ta'taton, nata'in. ³¹ Inapoatoma', a'naya a'nayanquëma' pënëntoco'. Ya'ipinquëma' noya noya yonquicamaso marë' nipënëncó'. Napohuatama', canpita capini niachinicanca-narama'. ³² Nipënënpatëhua', a'naya a'nayanpoa' pënëntacaso' ya'huërin. A'na'ton tonihuachin, a'nanta' pënëntanta'in. Ina toniantahuachin, a'nanta' pënëntanta'in. ³³ Yosëso' co nisha nisha ayonquirinpoahuë'. Catahuarinpoa' sano cancantacaso'. Niyontonëhuaquënta' catahuarinpoa' a'naya a'nayanpoa' pënëntatëhua' noya Yosë chinotacaso marë'.

Ya'ipi Yosë imarëhuasopita nisha nisha niyontonehuaquë, ³⁴ sanapi'saso' ta'tatona', nataína'. Ama pënënchinasohuë'. "Quëmapi'sa' natëina'"; tënin Yosë pënëntërinquë. ³⁵ Ma'sona yanitotohuachina', pëinënaquë so'ina' nataína'. Yosë chinotacaso marë' niyontonpatama', sanapi'saso' co nonacaiso' ya'huërinhuë'.

³⁶ Isonta' yonquico'. Co canpita'ton Yosë nanamën nitotëramahuë'. Naporahuaton, co canpitaráchin a'chintërainquëmahuë'. ³⁷ Yosë nanamën chachin no'tëquën a'chintëranquëma'. No'tëquën ninshitëranquëma'. Insosona

yapënëntohuachin, natëinco. Ispirito Santo tēhuēnchachin catahuahuachinquēma', ina nanan chachin natëarama'.³⁸ Nisha a'chintohuachinēnquēma', ama natëtocosohuē', tēnahuē.

³⁹ Napoaton iyaro'sa', Yosë anitotërinquēmaso' sha'huicamaso' na'con na'con nohuantoco'. A'naquēn nisha nananquē nonpiso pochin yanonpachina, tananpitoco' noin. ⁴⁰ Nipirinhüē', ama noncarocosohuē'. A'naya a'nayanquēma' nonco'. Noyápiachin cancantatoma', Yosë yonquico'.

15

Quisocriso nanpiantarinso'

¹ Yosë nanamën iyaro'sa', nani a'chintëranquēma'. “No'tëquēn nontërincoi,” ta'toma' natërama'. Natëtoma', imamiatarama'. Ina nanan chachin sha'huitaantaranquēma' yonquicamaso marë'. ² Ina natëmiatohuatama', Yosë nicha'ësarinquēma'. A'naquēnso nipirinhüē': “Imarahüē,” taponaraihuē', topinan quëran napopi. Co cancanëna quëran natëpihuē'. Inapitaso' co nicha'ësarinhuē'.

³ Ya'nan a'chintaponquēma', Yosë anitotërincooso chachin sha'huitëranquēma': “Oshanënpoa' inquitinpoaso marë' Quisocriso chiminin,” itëranquēma'. Iráca Yosë quiricanën quëran ninorinso chachin chiminin. ⁴ “Chiminpachina, pa'pitopi huachi. Pa'pitopirinhüē', cara tahuëri quëran nanpiantarin,” itëranquēma'. Quiricanënquë ninorinso chachin nanpiantarin:

⁵ Nanpiantarahuaton, Pitro ya'notërin.

Ca'tano'sanënpitanta' ya'notërin. ⁶ Ina quëran na'a imapisopita niyontonasoi', ya'notaantarín. A'natërápo pasa na'con ni'pi. Ipora huanta' nanpirapi. Caraíchin nani chiminpi. ⁷ Santiaconta' ya'notërin. Naporahuaton, ya'ípi a'chinacaso marë' acorinsopita ya'notaantarín. Ina quëran inápaquë panantarín.

⁸ Piquëran huarë' canta' ni'nahuë. Ana'huaya pochín nipirahuë', inápa quëran ya'notimarinco. Naporo huarë' imarahuë. ⁹ Imapisopita aparisitërahuë ni'ton, co acoincoso' ya'huërinhuë', topirahuë'. Pa'pi co noyahuë' cancantopirahuë', anoyacancantatonco, acorínco paato a'china'huaso marë'. ¹⁰ Inaora nohuanton, Yosë catahuarínco. Co catahuaríncohuë' naporíní, co manta' nanichitohuë'. Catahuahuachínco, pa'nahuë nanamën a'chinapo. Co topinán quëran catahuaríncohuë'. Caso' na'con na'con Yosë marë' sacatërahuë. Co cariso' piyapi'sa' anoyacancantërahuë'. Yosë achinícanínco a'china'huaso marë'. Ina catahuarínco ni'ton, a'chinpatëra na'a piyapi'sa' imasapi. ¹¹ Yosë nanamën a'chintëranquëma'. Quisocrísto ca'tano'sanënpitanta' a'chinpi. Ina nanansáchin a'chintërainquëma', natërama'.

Quisocrísto imarëhuasopita nanpíantacaso' ya'huërinso'

¹² “Quisocrísto nanpíantarín huachi,” itërainquëma' ni'ton, ¿onpoatomata' a'naquëmaso' co no'tëquën yonquíramahuë'? “Co Yosë ananpíantarínpoahuë’,” toconama'. ¹³ Co nanpíantacaso' ya'huërinhuë' naporíní, co

Quisocristo tēranta' nanopiantaitonhuë'. ¹⁴ Co nanopiantarinhuë' naporini, topinan quëran a'chinchitënquëmahuë'. Canpitanta' topinan quëran natëitomahuë'. ¹⁵ Co nanopiantarinhuë' naporini, nani nonpinchitënquëmahuë'. Nipirinhüë', co iyaro'sa' nonpin nanan a'chintërainquëmahuë'. “Yosëri chachin ananpitaantarín,” itohuatëinquëmara, no'tëquën nontërainquëma'. ¹⁶ Co ananpitaantainpoaso' ya'huërinhuë' naporini, co Quisocristo tēranta' nanopiantaitonhuë'. ¹⁷ Co nanopiantarinhuë' naporini, topinan quëran imaitërihuahuë', co oshanënpoa' inquichitonpoahuë'. ¹⁸ Co nanopiantarinhuë' naporini, a'naquën imapisopita nani chiminpi ni'ton, parisitopiquë pa'itonahuë'. ¹⁹ Isoro'pa marëáchin Quisocristo imarëhua' naporini, pa'pi nosorochitërihuahuë'.

²⁰ Nipirinhüë', Quisocristo tēhuënhachin nani nanopiantarin. Ya'nan cayarínso' sēnarëso pochin ina'ton nanopiantaton, nanopimiatarin. Ina quëran canpoanta' chiminarihuarahuë', nanopiantarihua'. ²¹ Atan'ton co Yosë natëtonhuë', chiminin ni'ton, canpoanta' chiminëhua'. Inapochachin Quisocristoso' chiminaponahuë', nanopiantarin ni'ton, canpoanta' nanopiantarihua'. ²² Atan pochin cancantatëhua', ya'ipinpoa' chiminëhua'. Napoaponahuë', Quisocristo imapatëhua', ya'ipinpoa' ananpitaantarínpoa'. ²³ Co napopináchin nanopiantarihuahuë'. Quisocristo'ton nanopiantarin. A'na tahuëri o'mantahuachin, imarëhuasopitanta' ananpitaantarínpoa'. ²⁴ Ina quëran ya'ipiya

naniarin. Iporaso' nisha nisha hua'ano'sa', copirnoros'sa', inapita chiníquën nanantatona', camairinënpoa'. Sopairo'santa' yacamairinënpoa'. Quisocristo o'mantahuachin, ya'ipiya minsëarin. Nani minsëhuachin, Tata Yoséichin ya'ipiya hua'anëntarinpoa'. ²⁵ Ina nohuanton, Quisocristo chiníquën nanantarin. Ya'ipi hua'anëntarin. A'na tahuëri ya'ipi inimicoro'sa' minsëarin. ²⁶ Ina quëran huachi chimirionta' ayatarin. Ananpitaantahuachinpoa', chimirin minsëarin huachi. Co huachi chiminacaso' ya'huaponhuë'. ²⁷ “Yosë nohuanton, ya'ipiya minsëarin huachi,” ténin Yosë quiricanënquë. Napoaton Quisocristo ya'ipiya hua'anëntarin. Tata Yoséichin co hua'anëntarinhuë'. Inari Quisocristo chiníquën nanan quëtërin. ²⁸ Ina nohuanton, Quisocristo ya'ipiya minsëarin. Nani minsëhuachina, inanta' Yosë hui'nin ni'ton, pa'pin natëmiatarin. Naporo quëran huarë' Yoséáchin ya'ipiya hua'anëntomiatarin.

²⁹ ¿Onpoatomata' ipora huanta' a'naquëma' co natëyätëramahuë'? “Co Yosë ananpitaantarinpoahuë',” toconama'. Co no'tëquën yonquiramahuë'. A'naquën chiminpisopita yonquiatona', inapita ya'huërenamën aporihuanpi. Co nanpiantacaso' ya'huërinhuë' naporini, ¿ma'marëta' inapitanta' napo'itonahuë'? ³⁰ ¿Ma'marëta' quiyanta' parisitaporaihuë', a'chinárai? Nani tahuëri yaahuërinacoi. Co nanpiantahuatëhuahuë', topinan quëran parisitërai. ³¹ A'naquën yatëparinaco. Nani tahuëri “Chiminapo nimara,” ténahuë. Tëhuënhachin no'tëquën nontëranquëma'. Quisocristo

catahuarinco ni'ton, a'chintohuatënquëmara, noya imarama'. Ina marë' nóya cancantërahuë. ³² Ipiquoë a'chinahuëso marë' chiníquën no'huirinaco. Ni'ni pochin cancantatona', yatëparinaco. Ahuantaporahuë', ¿ma'ta' ina marë' canarahuë? Isoro'paquëráchin ya'huërëhua' naporini, co manta' canaitërihuahuë'. Co nanopiantacaso' ya'huërinhuë' naporini, co Yosë yonquicaso' ya'huë'itonhuë'. “¡Huëco' coshatahua'. Huëco' o'ohua'. Co hua'quiya quëranhuë' chimirihua' ni'ton, capa cancantahua'!” topiso pochin nichitërihuahuë'.

³³ Ama ina pochin yonquicosohuë'. Ni'cona a'napita anishacancantochinënquëma'. “Co noyahuë' nipsisopitarë'quëma' nipayahuatama', canpitanta' nitapicananarama'. Inapita nonanpatama', co huachi noyápiachin cancantaramahuë',” topi iráca. No'tëquën napopi. ³⁴ No'tëquën yonquiatoma', noyasáchin nico'. Ama huachi tëhuëcosohuë'. A'naquëma' co Yosë nohuichátëramahuë'. Ina yonquiatoma', tapanacamaso' ya'huërin, tënahuë'.

Nasha nonënpoa' quëtarinpoaso'

³⁵ A'naquëma' yanitotërama'. “Chiminpatëhua', ¿onporahuatëhuata' nanopiantarihua'? ¿Onpopinta' nonënpoa' ya'huëtaponpoaso'?” tënama'. ³⁶ ¡Co canpitaso' nitoyonquiramahuë'! Ni'cochi. Ya'pirin sha'patëra, ya'pirin chachinso' chimininso pochin ninin. Acopo' ya'pira'huainso nipirinhuë', noya papotërin. ³⁷ Tricoraya yonquia'ahua'. Ina sha'patamara, aipi noshinënso' co papotërinhuë'. Ya'pira'huain

papotohuachina, nisha ya'norin huachi. ³⁸ Yosë nohuanton, ma'sha papotërin. Nisha nisha ya'pirin sha'patëra, nisha nisha papotërin. Co napopináchin papotërinhuë'. Yosë nohuanton, naporin. ³⁹ Ma'sharo'santa' nisha nisha noshatopi. Piyapinpoanta' nonënpoa' nisha. Ohuacaro'sa', inairaro'sa', samiro'sa', inapitanta' nisha nisha noshatopi. Co napopináchin noshatërehuahuë'. Nisha nisha acorinpoa'. ⁴⁰ Nisha nisha ma'sha isoro'paquë ya'huërin. Inápaquë ya'huëpisopitanta' nisha nisha ya'nopi. Co napopináchin noyápiachin ya'nopihuë'. ⁴¹ Pi'iso' huënaráchin huënaráchin a'pinin. Yoquinta' nisha a'pinin. Tayoraro'santa' nisha nisha a'pinpi. Co napopináchin a'pinpihuë'.

⁴² Inapochachin canpoanta' nanpiantahuatëhua', nisha ya'noarigua'. Chiminpatëhuara, nonënpoa' chanatopirihuë', nanpiantahuatëhua', nasha nonënpoa' ya'huëtarinpoa'. Co onporonta' chanatarinhuë'. ⁴³ Iporaso' nonënpoa' co onpopinchin noyahuë'. Chiminpatëhua', pa'pitarinënpoa'. A'na tahuëriso' nipirihuë', noyápiachin nonënpoa' ya'huëtarinpoa'. Iporaso' co chinipirëhuahuë'. Nanpiantahuatëhua', chiniarigua'. ⁴⁴ Isoro'pa marëáchin nonënpoa' ya'huëtërinpoa' ni'ton, chiminëhua'. Pa'pitopirinënpoahuë', ananpitaantahuachinpoa', nisha nonënpoa' quëtarinpoa' Yosë'pa' ya'huëcaso marë'. Iporaso' nonënpoa' Yosë acotërinpoa' isoro'paquë ya'huëcaso marë'. A'na tahuëriso' nipirihuë' noya noya nonënpoa' quëtarinpoa' inápaquë ya'huëcontacaso marë'.

⁴⁵ Yosë quiricanënquë tapon: "Íráca Yosëri

ya'nan quëmapi nininso' Atan itërin. Inaso' nonën quëtërin isoro'paquë nanpicaso marë'," tënin. Iporaso' Quisocristonta' Atan pochin nicaponahuë', Yosë chachin ni'ton, catahuarinpoa' canpoanta' Yosë pochin nanpicaso marë'.⁴⁶ Napoaponahuë', ya'nan nipon, nonënpoa' quëtërinpoa' isoro'paquë nanpicaso marë'. Ina piquëran nasha nonënpoanta' quëtarinpoa' inápaquë nanpimiatacaso marë'.⁴⁷ Atanso' no'pa quëran ninin isoro'paquë nanpicaso marë'. Quisocristoso nipirinhue' Yosë ya'huërin quëran o'marin ni'ton, noya noya ninin.⁴⁸ Ya'ipi piyapinpoa' Atan pochin nicatëhua', ina nonën pochin ya'huëtërinpoa'. Napoaponahuë', Quisocristo imapatëhua', a'na tahuëri ina nonën pochachin ya'huëtarinpoa'.⁴⁹ Iporaso' Atan pochin ya'norëhua'. A'na tahuëriso nipirinhue' Quisocristo pochin ya'noarihua'.

⁵⁰ Nonënpoa' ipora ya'huëtërinpoaso' co nanitërinhuë' Yosë hua'anëntërinquë paacaso'. Chiminpatëhua', nonënpoa' chanatarin, co ya'huëmiatarinhue'.⁵¹ Noya natanco iyaro'sa. Na'a piyapi'sa' co nitotopirinhue', sha'huitaranquëma'. Co ya'ipi imarëhuasopita chiminarihuahuë'. Napoaponahuë', Yosë nohuanton, ya'ipi imarëhuasopita nisha ya'noarihua'.⁵² A'nanaya nisha nonënpoa' ya'huëtarinpoa'. O'mantacaso' tahuëri nanihuachin, tronpita pihuirarin. Pihuihuachin, chiminpisopita nanopiantarapi. Quisocristo imapi ni'ton, ananpitaantararin huachi. Naporo' ya'ipi imarëhuasopita nisha nonënpoa' ya'huëtarinpoa'. Co huachi chiminarihuahuë'.⁵³ Nonënpoa' ipora

ya'huëtërinpoaso' chanatarin. A'na tahuëriso nipirinhüë' nisha nonënpoa' ya'huëtöhuachinpoa', co chanatarinhüë'. Nasha a'morëso pochin nisarihua'. Co huachi chiminarihuahuë'. ⁵⁴ Nisha nonënpoa' quëtöhuachinpoa', nãpiantarihua'. Yosë quiricanën quëran ninoton, naporin: "A'na tahuëri Yosëri chimirin minsëarin. Co huachi chiminacaso' ya'huaponhuë'. ⁵⁵ ¿Onporahuatonta' chimirin minsëarinpoa'? Co huachi nanitarinhüë'. Ya'huan quëtëhuachinpora chiminëso pochin chiminacaso' ya'huëpirinhüë', co huachi chiminacaso' të'huatarihuahuë'," tënin. ⁵⁶ Yosë iräca pënëntërinso' co natëtätëhuahuë', oshahuanëhua'. Oshahuanëhua' ni'ton, chiminacaso' ya'huërin. ⁵⁷ Ya'huëpirinhüë', ¡ma noyacha Tata Yosëso' ni'ton, nisha'ërinpoa paya! Ina nohuanton, Quisocriso ya'huëretërinpoa'. Corosëquë chiminatón, sopai minsërin. Nãpiantarahuatón, chimirionta' minsërin. Ina marë': "Yosparinquën," itahua'.

⁵⁸ Nãpoaton iyaro'sa' chiniquën cancantoco'. Nosororanquëma' ni'ton, pënënananquëma': Ama nisha nisha yonquicosohüë'. Naporahuatón, paatoma' a'napita a'chintëra'piaco'. Sinioro catahuahuachinquëma', co onporonta' topinan quëran a'chinaramahuë'. A'chinpatama', Yosëri nohuantërinso'pita imasapi huachi.

16

Pahuantërinso'pita catahuacaso' ya'huërinso'

¹ A'nanta' sha'huichinquëma', yonquico'. A'naquën imapisopita ma'sha pahuantarin ni'ton, parisitapi. Inapita catahuacaso marë' coriqui yaa'parama'. Carasiaquë imapisopitanta' coriqui

a'parapi. Inapita nani sha'huitërahuë coriqui yontonacaiso marë'. Inapochachin canpitanta' sha'huitaranquëma'. ² Nani Tomio tahuëri niyontonpatama', coriqui acoco'. Nanitëramaso' acoco'. Na'con canahuatama', na'con quëtoco'. Pi'pian canahuatama', pi'pian quëtoco'. Nani simana inapohuatama', nicaponquëma' pa'pato, coriqui yontonamaso' quënanconarahuë. ³ A'naquëma' noya ni'namasopita huayonco' coriqui quëpacaiso marë'. Canconpato, quiricatarahuë huayonamasopita nohuitacaiso marë'. Nani quiricatahuato, inarë chachin huayonamasopita a'paarahuë. Quirosarinquë quëparapi pahuantërinso'pita quëtacaiso marë'. ⁴ Nanitohuato, canta' pa'samaraco. Pa'patoso', napopináchin pa'sarai.

Nicapon yapa'ninso'

⁵ Nicaponquëma' yapa'pirahuë', iporaso' co nanitërahuë'. Masitonia parti paca'huaso' ya'huërin. Nani ni'tontahuato, ya'huëramaquë pa'sarahuë. ⁶ Canpitataquë hua'quimiáchin yacaparanquëma'. O'napi tahuëri inaquë na'huëanatapo nimara. Ina quëran catahuaramaco a'na parti paca'huaso', topirahuë'. ⁷ Co topinan niraponquëmahuë'. A'na tahuëri Yosë nohuantohuachin, hua'qui' yacaparanquëma'. ⁸ Iporaso nipirinhüë' Ipiisoquë ya'huato, a'chinarahuë. Pinticostisë tahuëri huarë' isëquë ya'huapo. ⁹ Yosë nohuanton, na'a piyapi'sa' isëquë yaimapi ni'ton, a'chintárahüë. A'naquënso' no'huipirinacohüë', pënëntárahüë. Na'amiachin imasapi.

¹⁰ Iya Timotio cantonpachinquëma', noya nontoco' noya cancanchin. Ca pochachin inanta' Yosë nanamën a'chinarin. ¹¹ Hui'napi nipirinhüë', ama nocancosohüë', noya natanco'. Noya nontatoma', catahuaco' isëquë huënanta'in. Ina ninarahuë. A'napita iyaro'sarë' canquimapon, ténahuë.

¹² Iya Aporosënta' sha'huitopirahuë'. “Iyaro'sa' pa'pachina', quëmanta' paquë',” itopirahuë', co ipora nohuantërinhuë'. Nanitohuachin, nicaponquëma' pa'sarin.

Tiquiapon pochin pënëninso'

¹³ Ama huë'ërëso pochin cancantatomarahuë', noya yonquico'. Ya'ipi cancanëma quëran natëmiatoco'. Ma'sha onpoapomarahuënta', chiníquën cancantoco'. Niachinicancanco'.

¹⁴ Ma'sona tëranta' nipatama', noya ninosoroatoma', nico'.

¹⁵ Istipano sa'inë chachin nohuitërama'. Iráca Acaya parti a'chinpatëra, inapita'ton Quisocristo imapi. Pëinënguë ya'huëpisopitanta' imasapi. Imatona', na'con catahuarinënguëma'. Ya'ipi imapisopita catahuapi. ¹⁶ Inapitaso' noya natëco', ténahuë. A'napitanta' chiníquën catahuarinquëma' noya imacamaso marë'. Insosona ina pochin a'chintohuachinquëma', noya ni'co'.

¹⁷ Istipanasë, Portonato, Acaico, inapita isëquë cantihuachinacora, nóya cancantërahuë. Canpitaso' aquë ya'huatoma', co ni'namacohüë'. Inapitaso' ya'huërama quëran huëcatona', catahuarinaco. ¹⁸ Noya nontatonaco, achinicananinaco. Canpitanta' achinicananinënguëma',

tēnahuē. Cancoantahuachina', noya nīcatoma', natanco'.

¹⁹ Ya'ipi imapisopita Asia parti ya'huēpiso' yonquiatēnquēma', saludos a'patarinēnquēma'. Aquira sa'inē chachin na'con yonquiatēnquēma', saludos a'patarinquēma'. Pēinēnquē niyontonpīso-pitanta' yonquirinēnquēma'. Canpitanta' Siniōro imarama' nī'ton, na'con yonquirinēnquēma'.

²⁰ Ya'ipicoi saludos a'patarainquēma'. Noya iyaro'sa' ya'huēco', tēnai. Noya ninosoroatoma', nisē'quēco'.

²¹ Ca Paonoco na'con yonquiranquēma'. Caora imirahuē quēran isoíchin ninshitaranquēma'.

²² Insosona co Siniōro Quisocrīsto nosoro-huachinhuē', Yosēri ana'inchin. ¡A'naroáchin Siniōro o'mantaquē'! tēnahuē.

²³ Inaora nohuanton, Siniōro Quisoso catahuainquēma'. ²⁴ Ya'ipinquēma' Quisocrīsto imarama' nī'ton, nosororanquēma'. Nani ninshitēranquēma huachi.

Paono

Yosë nanamën
New Testament in Chayahuita (PE:cbt:Chayahuita)
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chayahuita

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayahuita

cbt

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chayahuita

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

2b907844-bec1-5cc7-a0e4-401d867c40e7